Uluğ **TAKVİMİ RAGIP**

1940 Muhtıralı cep takvimi. En doğru takvim malûmatı, Herkese her zaman her yerde lâzım olan bilgiler, ayni zamanda muhtıra defteri. Memleketimizde en çok satılan ve aranan cep takvim ve muhtıra defteridir. Fiatı ciltli olarak 35 kuruştur.

KANAAT Kitabevi

TAN

SALI, 28 İkinciteşrin 1939 TANEVİ *İstanbul Ankara Cad. No. 102* BEŞİNCİ YIL — No. 1554

TELGRAF: TAN, İSTANBUL TELEFON: 24310, 24318, 24319

BU KUPONU SAKLAYINIZ

TAN gazetesinin okuyucularına 150 kuruşa verdiği elliyi mütecavız kitaptan mürekkep tamı takıma ait

KUPONUDUR

Bu kuponlardan 15 tane getirene kitaplar İstanbulda 150, memleket dahilinden gönderilenlere 200 kuruşa verilir.

Abloka Başlıyor

Alman Mallarını Müsadereye Ait Emirname Neşredildi

Bu Kararın Tatbikine Geçilirken Bitaraflar da Haberdar Edilecek

Dün de 3 Gemi Mayine Çarparak Battı, İngiliz Ticaret Kruvazörünün 300 Kişilik Mürettebatından Ancak 17 si Kurtarılabildi

Londra, 27 (Hususî) — İngiltere Kralı bu sabahki Meclisi has içtimaında Alman ihracatını müsadereye ait emirnameyi imzalamıştır. Emirnamenin tatbikine birkaç gün sonra başlanacak ve emirname hükümleri ile mucip sebepleri bütün bitaraflara bildirilecektir. Bundan başka müttefikler bugün M. Leon Monuet'i iktısadî harbi tanzim komitesi reisliğine tayin etmişler, Chamberlain ile Daladier ayni zamanda tayin emrini imzalamışlardır.

Monuet, ne bir İngiliz, ne de bir Fransız memuru değildir. Müttefik devletler memurudur ve onun riyaset ettiği komitenin vazifesi harbin sevk ve idaresi için İngiltere ve Fransanın iktısadî gayretlerini tanzim etmektir.

Bugün İran hükûmeti de bitaraf memleketlere giden Alman mallarının musaderesi hakkındaki kararı İngiliz hükûmeti nezdinde protesto etmiştir.

Yeniden batan vapurlar

Deniz ve mayin harbine gelince; harp bütün şiddetile devam etmektedir.

Bugün bir Holanda vapuru daha batmıştır. Vapur 9000 tonluktur ve anlaşılan Times nehrinin ağzında bir mayine çarparak batmıştır. Bir yolcu ile mürettebattan dört kişi boğulmuşlardır.

"Roystone Orange,, İngiliz gemisi de Atlas denizinde batırılmıştır. Tayfadan 36 kişi denize indirdikleri filikalara sığınmışlar, bir saat sonra oradan geçen bir vapur tarafından kurtarılmışlardır.

Vapur 5124 tonluktur ve bir tahtelbahir tarafından torpillenmiştir. Dün batan 16,690 tonluk Rawalpindi ticaret kruvazörünün 300 kişilik mürettebatından ancak 17 kişi kurtarılmıştır.

Gustaf Reuter adındaki Norveç gemisine mensup 17 bahriyelinin bir balıkçı gemisi tarafından alınıp kurtarılmış oldukları bildirilmektedir.

Gustaf Reuter'in makinelerine bir sakatlık ârız olmuş idi. Mensup olduğu limana götürülmek üzere römorkör tarafından cer edilirken bir mayine çarpmış ve batmıştır.

Pilsudski adındaki Polonya transatlantiğinde 14 İngiliz bahriyelisi bulunmakta idi. Bu geminin iki mayine çarpmış olduğu tahmin edilmektedir. Kaptan, yaralanmıştır. Fakat gemisi tamamile tahliye edilmeden

(Sonu Sa. 6 Sü. 4)

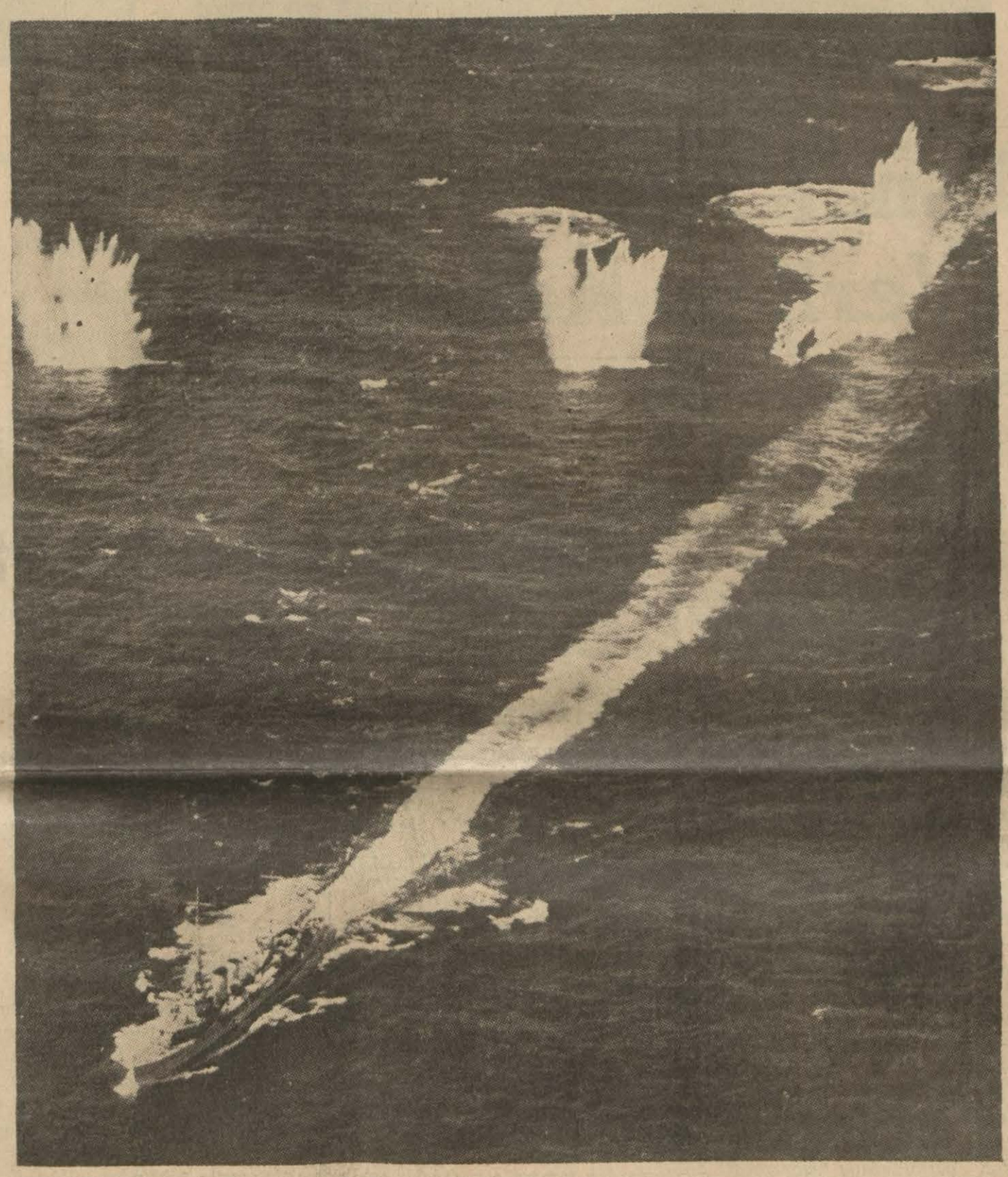

Bir İngiliz kruvazörü, Şimal denizinde düşman denizaltısına karşı dip bombaları atıyor..

Romanyanın VAZİYETİ

Balkan ve Tuna memleketleri kendi aralarında anlaşıp kuvvetli bir blok vücude getirmedikçe büyük devletlerin siyasî manevraları durmıyacak, bunun neticesi Balkanlarda sulh ve emniyet garanti altına alınmış olmıyacaktır.

Yazan: M. Zekeriya SERTEL

Son bir sene içinde Romanyada bir kaç defa kabine değişti. Bu defa da Tatareskonun riyaseti altında yeni bir kabine kuruldu.

Bu değişiklikler Romanyanın bulunduğu müşkül vaziyetin bir ifadesidir.

Filhakika, Romanya bugünkü harbin en mühim geçidi üzerindedir. Bu sebeple sağdan soldan gelen rüzgârların tesirine ilk maruz kalan memlekettir. Bu rüzgârlar Romanyanın dahilî ve haricî siyasetinde ufak tefek sarsıntılar yapıp geçmektedir. Bu sebeple Romanyada ikide bir kabine değişikliklerine şahit olunmaktadır.

Romanya en ziyade Alman tazyikinden müteessirdir. Almanya, harbi idame edebilmek için Romanyanın buğday ve petrolüne muhtaçtır. Bunu temin için Çekoslovakyayı işgal ettiği zaman Romanyaya bir iktısadî ültimatom vererek Rumen iktısadiyatını Alman iktısadiyatına bağlamağa teşebbüs etmişti. Romanya askerî ve siyasî bir istilânın önünü almak için Almanya ile bu iktısadî anlaşmayı imzaya mecbur olmuştu. Fakat bu anlaşmanın tatbiki için lâzım olan vakit geçmeden hâdiselerin şekli değişti. Bu defa Sovyet orduları, Rumen hudutlarına gelip dayandı. Bu sayede, Almanyanın Romanya üzerindeki tazyiki hafifledi. Bir taraftan da Romanya ordularını yarım seferber bir halde bulundurduğu için kendi mahsullerine olan ihtiyacı arttı. Bu yüzden Almanyaya vaadettiği iktısadî yardımı Almanların hayal ettikleri ölçüde yapmıya muktedir ve muvaffak olamadı. Zaten Almanya, Romanyadan

(Sonu Sa: 6, Sü: 3)

Fransa 100 Milyon Franklık Tütün Alıyor

Fransız rejisi, her sene 4,5 milyon frank gibi cüzî bir miktarda satın alınan Türk tütününe mukabil bu sene 100 milyon franklık Türk tütünü satın alacağını bildirmiştir. Tafsilâtı üçüncü sayfamızdadır.

BİTARAF BİR Balkan Bloku İçin Faaliyet

Bu Anlaşmayı Tahakkuk Ettirmek İçin Hayli Gayret Sarfediliyor

Londra, 27 (Times'in Balkan muhabiri yazıyor) — Harbin patlak vermesile Balkanlardaki ayrılıklar, anlaşamamazlıklar, muannit şüpheler, daima ilerliyen anlaşmalara yer vermiştir. Bugünün meselesi, Macaristan, Romanya, Yugoslavya, Bulgaristan, Yunanistan ve Türkiye arasında, bu memleketlerin müşterek bir müdafaaya sahip olmalarını uzak ta olsa, imkân dahilinde saydıracak bir anlaşmayı tahakkuk ettirmenin yoludur. Geçen yaz mevsiminde vaziyet buhranlı idi. Balkanlarda Balkan Antantından başka bir birlik yok tu. Macaristan mihvere karşı saklambaç oyunu oynamakta ve eski hududunu istirdat etmeyi istemekte idi. Bulgaristan, arazi istirdadı siyaseti takip ediyor ve Yugoslavya ile Romanyanin cenahlarına hâkim o-

(Sonu Sa. 6. Sü. 4)

Tahtakalede Büyük Bir Han Yandı, Sekiz Kişi Ağır Yaralandı

Yaralanan İtfaiyeciler Tedavi Altına Alındılar, Zarar 70-80 Bin Lira Kadar Tahmin Ediliyor

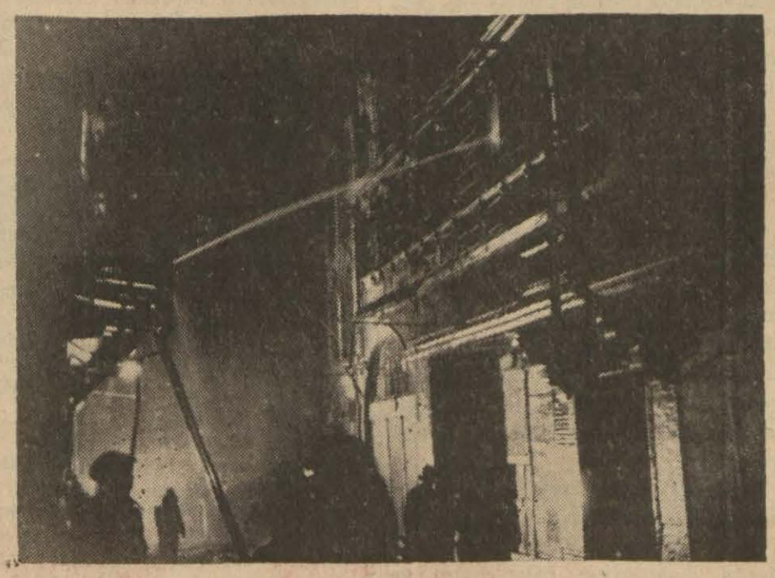

Itfaiye, büyük bir gayretle ateşi söndürmiye uğraşıyor..

[Yazısı Altıncı Sayfamızdadır]

FİNLERİN CEVABI

Sovyet Askeri de Huduttan Geri Çekilmeli

Moskovada Nümayişler Yapılıyor

Fin Hükûmeti Hâdiseyi Tamamen Reddetti

Londra, 27 (Hususî) — Finlandiya - Sovyet Rusya hududu üzerinde vukubulan hâdise dolayısile Sovyet hükûmeti tarafından verilen protesto notası, Finlandiya hükûmeti tarafından tetkik olunmaktadır.

Fakat Finlandiya hükûmeti, Fin askerleri tarafından Sovyet askerlerine katiyen ateş edilmediği üzerinde ısrar ediyor ve hâdisenin bir kaza eseri olabileceğini anlatıyor.

Rusyada Büyük Asabiyet

D. N. B. ajansı nota hakkında şu malûmatı vermektedir:

"Umumiyetle söylenildiğine göre, nota Finlandiya kıtaatının, Carelie'nin yirmi, yirmi beş kilometre gerisine çekilmesini ısrarla istemekte, fakat şekil ve muhteva itibarile çok katî bir mahiyet taşımamaktadır. Sovyet hükûmetinin Fin ordusuna mensup bazı müfrezeler tarafından yapılan bu anî hareketi izam etmek niyetinde olmadığını ve burada zannedildiğine göre, Finlere, yine bir ricat sahası bırakmak istediği tebarüz ettiriliyor.

Ayni zamanda, bütün matbuat, Finlandiya aleyhinde şiddetli neşriyata başlamıştır. Gazete sütunları, Carelie'de vukua gelen hâdise münasebetiyle yapılacak amele içtimalarına, söylencek nutuklara, tezahürlere ait kararlarla doludur. Bu kararlarda kullanılan lisan çok şiddetlidir. Hep yeni fikirler ileri sürülüyor. ve deniliyor ki: "Eğer şimdi Finlandiya vaziyetini değiştirmez ve Sovyetler İtthadının muslihane tekliflerini kabul etmezse, Kızılordu, Finlandiya askerinin tahrikâtına bir nihayet verecektir.,,

Moskovanın büyük mensucat fabrikası olan Trecngruaja, Finlandiya hükûmetinin ateşle oynadığından bahseden bir karar vermiştir. Bu kararda deniliyor ki:

"Harbe tahrik eden her darbeye üç misli ile mukabele edeceğiz. Finlandiya emperyalistlerinin yola getirilmesi zamanı gelmiştir.,,

(Sonu Sa: 6, Sü: 2)

EN SON DAKİKA

Tan, makinesindeki hususî tertibat sayesinde bu sütunda her gün en son dakika gelen haberleri verecektir. Haber olmadığı gün bu kısım boş kalacaktır.

DAHİLÎ HABERLER

İŞİN ŞAKASI

Bu İşte Topu Atan Kim?

Yazan: NACİ SADULLAH

Dün Moskovadan gelen bir telgrafa göre, Fin topçuları Sovyet kıtaları üzerine ateş açmışlar...

Fakat ayni günde gelen diğer telgraflar, Moskovanın verdiği bu haberi tekzip ediyordu. Finlandiya, — bilhassa bugünkü Sovyet Rusyaya nisbeten — küçük bir millet sayılır. Fakat buna rağmen, boyuna bakmadan, Sovyetlere kafa tutmakta ve hiçbir anlaşma teklifini kabule yanaşmamaktadır. Sovyetler:

"— Aland adalarını tahkim et!„

Diyorlar:

"— Hayır!„ cevabını veriyor.

Sovyetler:

"— O halde, o adaları biz tahkim edelim!„ diyorlar.

Yine ayni cevabı tekrarlıyor:

"— Hayır!„

Sovyetler:

"— Sen o adaları bize bırak, biz de sana kendi topraklarımızdan arazi verelim!„ diyorlar.

Aldıkları cevap yine değişmiyor:

"— Hayır!..„

Sovyetler:

"— Yahu... Diyorlar... İnat emte: Zira, istediğimiz adalar, zaten bizim bir asırlık malımızdır. Ve biz, bugün, her hangi bir taarruza karşı kendimizi koruyabilmek için, o adalara muhtacız. Gel de, şu işi dostça bitirelim!„

Fakat bir türlü yumuşamıyan Finlandiya, malûm cevabını tekrarlıyor:

"— Hayır!..„

Sovyetlerin, tatlı dille halledemedikleri bu davayı silâha havale eyleyip, eylemiyeceklerini bittabi bilmiyoruz. Fakat, aksini samimiyetle temenni etmemize rağmen, Sovyet diplomatları, bu pürüzlü hesabın temizlenmesini Sovyet ordusuna bırakırlarsa, Baltık sahillerinden de acı feryatlar duyacağız. Ve Fin devletinin inadından, Fin milleti zarar görecek: Zira, Finlandiyanın böyle bir kavgadan kârlı çıkabileceğini düşünmek, kuzunun kurdu yemesini beklemek kadar mânasızdır. Bunun içindir ki, Finlandiyanın tekzip ettiği Moskova telgrafı beni düşündürüyor. Zira, Moskova; Fin topçularının kendisine ateş ettiğini söylüyor. Yani:

"— Finlandiya... Topu attı!„

Diyor.

Finlandiya ise, hâlâ:

"— Hayır... Diyor, ben topu atmadım!„

Bu tekzibe göre, Finlandiyaya, Sovyetler top attırıyorlar galiba!

●

Mayin Kavgası

Hitlerin meşhur kitabının adını bilmiyen kalmamıştır sanırım. Zira: "Mein Kampf,, , iki İstanbul gazetesi tarafından türkçeye de tercüme olunmaktadır. Fakat, şimdi anlaşılıyor ki:

"— Mein Kampf,, in mânası:

"— Kavgam!„ değildir.

Ve Hitler: "Mein Kampf,, adındaki eserinde, kendi "kavga,, sını değil, şu anda Manş denizinde, Şimal denizinde olanca şiddetiyle devam etmekte olan şu mahut: "Mayn kavgası,, nı anlatmıştır.

Binaenaleyh, o eserin, yanlış dizilmiş bulunan adı, aslında "Mein Kampf,, değil, "Mayn Kampf,, , yani "Mayn kavgası,, dır!

Etibba Odasının Yeni İdare Heyeti

Üçüncü mıntaka Etibba odasının son içtimaı doktorlar arasında hararetli münakaşalara yol açmış, bugüne kadar yapılan toplantılarda görülmiyen bir hâdise zuhur etmiş ve idare heyeti için üç liste ortaya çıkarılmıştır.

Listeleri; "Türk Hekimleri Dostluk Cemiyeti,, müstakil doktor ve eczacılar cemiyeti tanzim etmişlerdir.

Üç gün süren münakaşa ve müzakerelerden sonra serbest çalışan doktorların hazırladığı liste 525 rey ile kabul edilmiştir.

Bu listeye göre yeni idare heyeti şu şekilde teşekkül etmiştir:

Reis: Doktor Bahri İsmet, Kâtibi Umumî: Bakteriyoloğ Fethi Erden, Muhasip: Profesör Doktor Fahrettin Kerim, Aza: Osman Şerefettin.

GÜNÜN RESİMLERİ:

Esnaf Cemiyeti mümessillerinin senelik toplantıları..

DÜNKÜ TOPLANTILAR:

Yanlış kitap komisyonunun dünkü toplantısı..

Esnaf Işleri İçin Verilen Karar

Esnaf Çocukları İçin Kamp Açılacak, Bir Kısmı da Balkanlara Meslek Tetkikine Gönderilecek

Esnaf cemiyetleri idare heyeti âzaları yıllık içtimalarını dün saat 14,15 te yapmışlardır. Toplantıda bilhassa esnaf çocuklarına yardım ve esnaf pansiyonları tesisi etrafında görüşülmüş, esnaf çocukları için kamplar yapılmasının lüzumu anlatılmış ve bu mevzu üzerinde İstanbul maarif müdürlüğü ile de temas edildiği içtimada bulunanlara bildirilmiştir.

Yapılan temaslar neticesinde önümüzdeki sene, eğer esnaf cemiyetleri birliği iaşe ve ibate masrafını temin ederse, muallim ve diğer elemanlar maarif müdürlüğünce temin edilecek ve sıhhati yerinde 100 esnaf çocuğuna İstanbulun iyi bir yerinde kamp kurulacaktır. Bünye itibariyle hastalığa müstait esnaf çocuklarından 50 sine de ayrıca sıhhat kampı kurulacaktır.

Esnaf cemiyetleri mümessilleri, bu kamplara ilkmektebin son üç sınıfında pek iyi derecede muvaffak olmuş bulunan anasız ve babasız esnaf çocuklarının alınmalarını şart koymuşlardır.

Bu mevzulardan sonra bina, pansiyon ve propaganda işi üzerinde durulmuş, âzadan biri, esnaf çocuklarının okutulmasını cemiyetin ön plânda tutmasını istemiştir.

Kâtibi umumî Cemal de, esnaf cemiyetleri hastanesinin yatak adedinin azlığından bahsederek, bu sıhhat işinin ihmal edilmemesini talep etmiştir.

Ayakkabıcılar cemiyeti idare heyeti âzasından Abdullah Fethi de ilkokul kitaplarının pahalılığını ileri sürerek, esnaf çocuklarının kitap alamıyarak mekteplerden istenildiği şekilde istifade edemediğini söylemiş ve bu işin ehemmiyetle nazarı itibara alınmasını istemiştir.

Son olarak esnaf çocuklarının okuması meselesi üzerine çıkan münakaşalar telif edilmiş ve ortamekteb talebelerinin Balkanlara ve Orta Avrupaya meslek tahsili için gönderilmesinin muvafık olduğu kararlaştırılarak toplantıya son verilmiştir.

Varşova Sefirimiz Geldi ve Ankaraya Gitti

Romanyada bulunmakta olan Varşova sefiri Cemal Hüsnü, dün Bükreşten ve Bulgaristan tarikile şehrimize gelmiştir. Cemal Hüsnü dün akşam Ankaraya gitmiştir. Varşova sefirimizin hükûmetten talimat alarak yeni Polonya hükûmeti nezdinde yine vazifesine devam edeceği söyleniyor.

Cemal Hüsnü gazetelere hiç bir beyanatta bulunmamış ve yalnız Varşovada kalan vatandaşlarımızın yurda avdetlerine çalışıldığını ve Fransada kurulan yeni Polonya hükûmeti nezdinde Türkiyeyi temsil edip etmiyeceğine dair hiçbir şey söyliyemiyeceğini ilâve etmiştir.

Liselerin Kitapları Değişecek

Komisyonlar Tetkiklerine Devam Ediyorlar

Lise edebiyat kitaplarile orta mektep sınıflarında okutulacak kitapları hazırlamak için teşkil edilen komisyonlar mesailerine devam etmektedirler. Bunlardan lise edebiyat kitabını hazırlıyacak olan komisyon eldeki kitapların tetkikini ikmal etmiştir. Komisyon badema lise sınıflarında okutulacak kitapların mevcut kitaplardan tamamile başka bir şekilde hazırlanmasına lüzum göstermiştir. Komisyonun noktai nazarına göre bu kitaplara konulacak edebî şahsiyetlerin talebe tarafından öğrenilmesi ötedenberi carî olan usulle değil de, ilk evvelâ bu edebî şahsiyetlere ait edebî eserlerin ve bu eserin ortaya çıkmasına saik sebepleri araştırmak, bu saiklerin müellif üzerindeki tesirlerini ölçtükten sonra edebî şahsiyetin biyografisine temas etmek suretile talebeyi yetiştirmek faydalı olduğuna kaildir.

Yanlış Kitap Komisyonu

Yanlış kitap komisyonu dün İstanbul Kız lisesinde üçüncü toplantısını yapmıştır.

Saat 14,5 ta toplanan komisyon 4 saatlik mütemadî bir çalışma yapmış, yanlış olduğu iddia edilen lise son sınıf edebiyat kitabı üzerindeki tetkiklerine devam etmiştir. Komisyon içtimalarına devam edecektir.

Mütekait, Yetim ve Dulların Üç Aylık Maaşları Veriliyor

Dul, yetim ve mütekaitlerin üç aylık maaşlarının tediyesine kânunuevvelin dördüncü pazartesi günü başlanacak ve 9 kânunuevvel cumartesi akşamına kadar tediyata devam edilecektir.

Her gün yapılacak tediyat numara ile tesbit edilmiştir. Buna ait ilân yedinci sayfamızdadır. Gününde maaşını almıyanların paraları umumî tediyat bittikten sonra verilecektir.

Maaşlarını Emlâk Bankasından alan maaş sahiplerinin malmüdürlüklerine müracaat ederek vize almalarına lüzum yoktur. Bunlar doğrudan doğruya Bankaya müracaat ederek, paralarını alabileceklerdir.

Lisan Talebeleri Avrupaya Gönderilecek

Orta mektep ve liselere lisan hocası yetiştirmek için Üniversiteye geçen sene imtihanla talebe alınmıştı. Bunlar kursun ilk kısmını burada yapacaklar, tahsillerini ikmal için Avrupaya gönderilecekler, bir sene de orada kalacaklardı. Son vaziyet dolayısile Avrupaya talebe göndermekten sarfınazar edilmişti. Bu sebeple lisan kurslarının ikincisi de burada açılarak derslere başlanmıştı. Bu sene de bu kurslara imtihanla talebe alınmıştı.

Fakat yapılan tecrübe neticesinde lisan hocası olacak talebenin mutlaka Avrupaya gönderilmesi lüzumu hissedilmiştir. Maarif Vekâleti tetkikat yapmaktadır. Müsbet bir netice alınırsa talebeler okudukları lisanlara göre ecnebi memleketlere gönderileceklerdir.

Ekmeğe 10 Para Zammedildi

Daimî encümen dün ekmek fiyatlarına on para zammedilmesini kabul etmiştir. Bugünden itibaren ekmek 9 kuruş otuz paraya satılacaktır. Fırancala fiyatı 14,5 kuruşta ipka edilmiştir.

Yeni Ihracat Birlikleri

Pamuk İhraç Birliği İçin Tetkikler Başladı, Bir de Zeytinyağı İhraç Birliği Kurulacak

Ticaret Vekâleti ihracat birliklerinin arttırılması için faaliyetine devam etmektedir. Tetkikatı tamamlanmış olan zeytin yağı ve pamuk ihracat birliklerinin şekli ve faaliyeti hakkında hazırlıklar bitmiştir.

Şehrimize gelmiş olan Ticaret Vekâleti teşkilâtlandırma umum müdürü Servet, zeytinyağ ve pamuk ihracat birlikleri teşkili için faaliyete başlamıştır. İstanbul ve İzmirde kurulacak olan bu birliklerin nizamnamelerinin hazırlanmasına yine Servet memur edilmiştir. Yapak ve tiftik birliğinin nizamnamesi hazırlanmıştır. Bundan sonra zeytin yağ ve pamuk birliklerinin nizamnamesi hazırlanacaktır. Umum müdür Servet tüccarlarla pamuk hakkında temasa başlamıştır.

İhracat mallarımıza rağbet var

İhracat mallarımız için muhtelif memleketlerden yeni talepler gelmektedir. Balkan memleketleri bile Türkiye mallarından bir çoklarını ithal etmek üzere fiyat sormaktadırlar. Yugoslavyanın, Romanyanın fazla miktarda pamuk satın almak istedikleri bildirilmektedir. Bu sebeple pamuk fiyatlarında hissolunur bir derecede yükselmeler vâki olmaktadır.

İki gün içinde İtalya, Yunanistan ve Bulgaristana beş yüz bin çift kadar torik ihraç olunmuştur. Amerikaya 300 bin kilo mavi haşhaş, susam, Fransaya fındık, Romanyaya tütün, badem, kestane gönderilmiştir. İngiltere için tiftik satılmaktadır. Büyük pazarlıklar başlamıştır.

Alman malı gelmiyecek

İngilterenin Alman ihracat mallarına karşı almış olduğu musadere tedbiri üzerine Triyeste yoluyla memleketimize ithal edilmekte olan Alman mallarının bundan böyle sevkedilemiyeceği alâkadar tüccarlara bildirilmiştir.

Fatih'in Gemilerinin Geçtiği Yol

Dolmabahçe Stadında İşaretle Gösterilecek

Dolmabahçede yaptırılacak olan stadyomun projesini İtalyan mühendislerinden Viyol Viyoleti hazırlamıştır. Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar bu proje hazırlanırken Türk mimarlarının beraber çalışmalarını ve bundan sonra Türkiyede yapılacak başka statların Türk mimarları tarafından yapılmasını düşünmüş, bunun için serbest mühendislerden Şinasi ve Fazlı İtalyaya göndermiştir. İtalyan mühendisile beraber çalışmışlar, bu statlar hakkında kâfi etüt yaptıktan sonra İstanbula dönmüşlerdir.

Stat yapılacak saha, İstanbulun fethinde Fatihin gemilerini Halice indirdiği yola tesadüf etmektedir. Belediye bu hususta tarihçilere tetkikat yaptırmaktadır. Bu tetkikat neticesinde hakikî yol tesbit edilirse burası da tebarüz ettirilecek, stat dahilinde kalan kısmı da işaretlenecektir.

Arnavutluk Istiklâlinin 27 inci Yıl Dönümü

Bugün Arnavutluk istiklâlinin 27 inci yıldönümüdür. Arnavutluk birinci Balkan muharebesi nihayetlerine doğru bir istiklâl hareketine maruz kalmış, 1912 tarihinde istiklâlini ilân etmiştir.

Bu sene Arnavutluk istiklâlinin 27 inci yıldönümü İtalyan ordularının işgali altında geçiyor. Şehrimizde bulunan Arnavut tebaası ve mültecileri bugün Ayaspaşadaki elçilik binasında ve Taksimdeki konsolosluk dairesinde toplanarak istiklâl günlerinin 27 inci yıldönümünü kutlulayacaklardır.

Şehir Meclisi

Şehir meclisi vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdarın reisliğinde toplanmış, bazı teklifler encümenlere havale edilmiş, encümenlerden gelen mazbatalar da kabul edilmiştir. Meclis çarşamba günü toplanacaktır.

SUAL CEVAP

S — Atlas denizinde korsanlık yapan Alman zırhlılarının sürati nedir?

C — Korsanlık yapan Alman zırhlılarının Doyçland ve Amiral Şer kruvazörleri olduğu tahmin ediliyor. Bunların süratleri 26 mildir.

●

S — Dünyada anavatandan maada yerlerde ne kadar Türk vardır?

C — Son istatistiklere göre Trakya, Dobrice ve Bulgaristandaki Türklerin sayısı bir milyonu bulmaktadır. Volga ve Oral nehirleri arasında kurulan Sovyet Türk Cümhuriyetinin nüfusu 35 milyondur. Bunlardan başka İranda, Kırımda, Simali Afrikada, Sibiryada ve Çin Türkistanında milyonlarca Türk vardır. Fakat bunlar için hakiki bir rakam verebilmek maalesef mümkün değildir.

●

S — Lûi Buhner kimdir?

C — Lûi Buhner doktor ve materyalist bir Almandır. Darştadda doğmuştur (1824). 1899 da da yine Darştadda ölmüştür. Madde ve kuvvet namındaki kitabın müellifidir.

●

S — Türkiyenin benzin ihtiyacı ne kadardır?

C — Senede 60 bin tondur.

TAKVİM ve HAVA

28 Sonteşrin 1939
S A L I

11 inci ay	Gün: 30	Kasım: 21
Arabî: 1358		Rumî: 1355
Şevval: 16		İkinciteşrin: 15
Güneş: 7,02	— Öğle:	12,01
İkindi: 14,29	— Akşam:	16,43
Yatsı : 18,20	— İmsâk:	5,17

Hava Vaziyeti

Yeşilköy meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre hava yurdun Trakya, Kocaeli, Ege bölgeleri ile, Orta Anadolunun ve Akdeniz kıyılarının garp kısımlarında bulutlu, diğer bölgelerde umumiyetle kapalı ve yağışlı geçmiş, rüzgârlar bütün bölgelerde garbî istikametten Karadenizin şark kısımlarında kuvvetlice, diğer bölgelerde orta kuvvette esmiştir.

Dün İstanbulda hava bulutlu geçmiş, rüzgâr cenubu garbiden saniyede 2 - 4 metre hızla esmiştir. Saat 14 de hava tazyiki 1019,9 milibar idi. Sühunet en yüksek 8,9 ve en düşük 0,2 santigrat olarak kaydedilmiştir.

BUGÜN

Finlândiya Meselesi

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Sovyet Rusya - Finlandiya hududu üzerinde bir hudut hâdisesinin vukuu, esasen bir buhran geçirmekte olan iki memleket münasebetlerini, birdenbire vahim bir safhaya sevketti. Bu hudut hâdisesi yüzünden iki memleket arasında bir harp çıkması ihtimalleri kuvvetlenmiş gibidir. Fakat buna rağmen sulhün kurtarılması imkânı henüz mevcuttur. Onun için iki memleketin, bilhassa bu gerginlik sırasında sulhü kurtarmak için daha katî bir teşebbüste bulunmaları ve sulhü kurtarmağa muvaffak olmaları bekleniyor.

Finlandiya meselesinin, tek başına münferit bir mesele olmadığı artık anlaşılmıştır. Bu meseleye İskandinavya grupu meselesi demek daha doğru olur. Finlandiya kendini Baltık grupundan fazla İskandinavya grupuna mensup sayıyor ve bu grup ile birleşik olduğunu gösteriyordu. Sovyet Birliği ile çıkan ihtilâf bu dâvayı takviye etti ve İskandinavya devletleri kısa bir zaman önce yaptıkları konferans ile aralarındaki tesanüdü takviye ettiler.

Bu bakımdan Finlandiya ile Sovyet Birliği arasındaki ihtilâf, silâhlı bir mücadele mahiyetini aldığı takdirde bu mücadelenin bir taraftan İskandinavya, diğer taraftan Sovyet Birliği arasında vukuu bekleniyor. Ve bu suretle dünyanın bu bölgesi de geniş bir harp sahnesi teşkil eder.

Fakat vaziyetin bu mahiyeti alması beklenmez. Çünkü iki taraf da henüz sulh dairesinde bir tesviyeden ümidi kesmemişlerdir. Sovyet Rusya tarafından Fin askerlerinin geri alınması için vuku bulan teklif mümasil bir teklif ile karşılanarak bir anlaşma zemini teşkil edebilir. Nitekim bu tarzda bir teklifin Finlandiya tarafından vuku bulduğu son haberlerden anlasılıyor. Yalnız bu teklifin Sovyet Birliği tarafından nasıl karşılandığı veya nasıl karşılanacağı henüz malûm olmadığından vaziyet hakkında katî bir fikir vermeğe imkân yoktur. Ve bu yüzden gerginlik devam etmektedir.

Sovyet menabii hudut hâdisesi hakkında sarih malûmat verdikleri halde Finlandiya menabiinin hâdise hakkında hiçbir şey bilmedikleri üzerinde ısrar etmeleri ve hâdisenin ancak bir kaza eseri olabileceğini söylemeleri de vaziyeti bir hayli karıştırmaktadır. Fakat buna rağmen de sulhün belki de kurtulmasından henüz ümit kesmek sırası gelmemiştir.

Bugün yarın vaziyetin tasfiyeye uğraması beklenir.

Japonya - Amerika Münasebatı

Tokyo, 27 (A.A.) — D. N. B.: Bahriye nazırı Yoşide gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

"Japonyanın batı pasifiğindeki milli menfaatleri Japon filosunun en mühim meşgalesidir. Japonya Avrupa ihtilâfına müdahale etmemekte berdevam olmakla beraber, Japon bahriyesi beynelmilel vaziyetin inkişafını alâka ile takip etmektedir. Japonya Uzak Şarkı istikrar ettirmiye azmetmiştir.,,

Japon siyasî mahfilleri bu beyanatı, Amerikaya cevap olarak telâkki etmekte ve Japonyanın bilhassa başka devletlerin tazyiki altında Çindeki icraatına nihayet vermek ve yahut elde edilen muvaffakıyetleri terketmek tasavvurunda olmadığını bildirmektedirler.

●

Berlin, 27 (A.A.) — Alman radyosu, Amerikanın Japonyaya karşı umumî bir ambargo tatbik edeceğini haber vermektedir.

İtalya — Bulgar Dostluğu

Sofya, 27 (A.A.) — Sofya üniversitesi hükûmet erkânı huzurunda merasimle Bulgar akademisinin tevcih ettiği fahrî profesörlük diploması İtalyan Maarif nazırı Bottaiye tevdi edilmişitir.

Öğleyin Bulgar ve İtalyan Maarif nazırlarının nutuklarile İtalyan kitap sergisi açılmıştır.

SON HABERLER

Limanlarımızın İnşası Hakkında Kanun Lâyihası

Ankara, 27 (Tan Muhabirinden)— Bazı limanlarda yapılacak inşaat, ameliyat, tesisat, tamirat, teçhizat ve tarak işleri hakkındaki kanun lâyihası bugün Başvekâlete verilmiştir. Lâyiha esaslarına göre, Ereğli, Samsun ve Trabzon limanlarında dalga kıran, rıhtım ve bunlara müteferri inşaat ve ameliyatla Amasra ve İnebolu limanlarında tahdit ve tahkim suretile dalga kıranlar, Zonguldak ve İskenderun limanlarında rıhtım, iskele ve sair inşaat ameliyatı yapılması mevzuu üzerinde Nafıa Vekâletine izin verilecektir.

Bu adı geçen limanların lüzum görülenlerinin dahil ve haricinde ihtiyaca göre veya limanın işletmesi ile alâkalı her nevi tesisat ve tevsiat, teçhizat, demiryolları ve sair işlerin vücude getirilmesi ve bu limanların icap edenlerinde tarama yapılması, bu inşaat sahasındaki demir leşlerinin çıkartılması için 27 milyon 505 bin liranın 945 malî senesi nihayetine kadar sarfına ve gelecek seneler için carî taahhüdata girişmiye de Nafıa Vekâleti mezun olacaktır.

Bu işler için mübayaa edilecek her nevi eşya, malzeme ve alât ve edevat bedelleri ile bunların nakil ücretleri, her nevi tetkikat, istikşafat ve saireye ait masraflar bu paradan tediye edilecek ve ithal edilecek her türlü alât ve edevat gümrük resminden muaf olacaktır.

Limanların inşasından sonra bunların hangi makam veya müessese tarafından işletileceği ayrıca hükûmet tarafından tayin edilecektir. Bilhassa Zonguldak limanı gerek Karabük ve gerekse Havzai fahmiyenin bütün ihracatını karşılıyacak asrî tesisatı havi ve câmi olacaktır.

Kanunun mucip sebepler lâyihasın da inşası ve tamiri düşünülen bu limanların bulundukları mevki ve bu mevkilerin hinterlandının her türlü ihtiyaçlarına cevap verecek bir kabiliyette olması lâzım geldiğine, memleket iktısadiyatında en mühim ihtiyaçları karşılıyacak hususiyetleri haiz olması icap ettiğine işaret edilmektedir.

Hitlerin Eski Yaverinin Sözleri

Partland, (Oregon) (27 (A.A.) — Almanyanın San Franciskodaki general konsolosu yüzbaşı Fritz Viedman, gazete muhabirine vâki beyanatında Amerikan tabiiyetindeki Almanlara iyi bir Amerikan vatandaşı olarak hareket etmelerini ve Alman-Amerikan cemiyeti haricinde kalmalarını tavsiye etmiştir.

Bir Mayin Nasıl Patlar

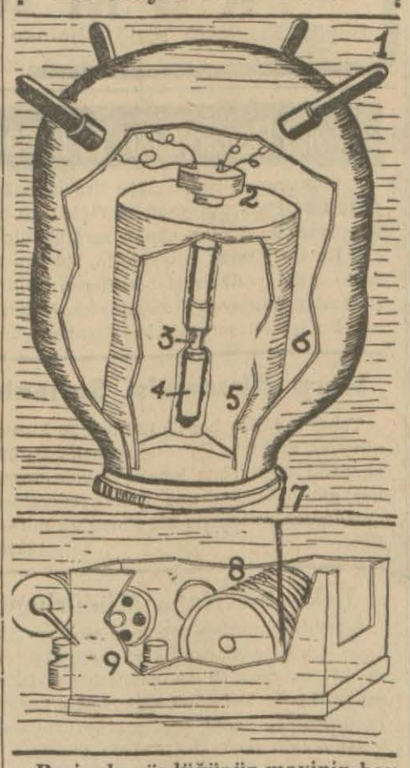

Resimde gördüğünüz mayinin boynuzlarından biri (1) bir gemiye temas etti mi, ateş merkezine bir elektrik cereyanı gitmektedir. (2) Bu da cıva tübünü alevlemekte (3) bu da asıl infilâk maddesine vararak (4) üç yüz librelik infilâk maddesini (5) ateşlemektedir.

Hava sahası (6) mayinin kabloya kadar (7) yükselmesine yardım ediyor, bu da onu torpilin davuluna (8) bağlıyor. Bu kısım su altında ve denizin içindedir.

İtalya 300 Bin Askere İzin Veriyor

Roma, 27 (A.A.) — Bu cuma günü, 300 bin askere hususî bir kış izni verilecektir.

Yugoslavyada Alman Sermayesi ve Faaliyeti

Paris, 27 (A.A.) — Petit Parisien gazetesinin Belgrat muhabiri, Alman sermayesile teşkil edilmiş olan bir anonim şirketin Belgratta tescil edilmiş olduğunu bildirmektedir. Pek geniş olan faaliyet sahası, bilhassa Yugoslavyada pamuk ticareti ve ziraat, zirai mahsulât ve maadin sahasını ihtiva etmektedir.

Almanyanın cenubî Sırbistanın 6 eyaletinde Yugoslav pamuğu istihsalâtını tezyide matuf bir plân hazırlamış olduğu tasrih olunmaktadır.

Belçikanın Malî Vaziyeti

Brüksel, 27 (A.A.) — Hariciye nazırı Spaak bugün Liege'de bir sosyalist toplantısında söylediği nutukta seferberliğin Belçikayı hergün on milyon Belçika frangına mal olduğunu beyan etmiş ve demiştir ki:

Bütçe 1940 sonuna kadar on milyara çıkacaktır. Vaziyet çok ciddidir.

Almanya Slovakyada Mühim Tahşidat Yapmaya Başladı

Bu Tahşidatın Ya Rusyaya Karşı Veya Romanyayı Tazyik Maksadiyle Yapıldığı Söyleniyor

Londra, 27 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor: Times gazetesi, Bratislavadan aldığı haberlere atfen, Şarkî Slovakyanın askerî mıntakasında, Polonya harbinin bittiği zamandanberi hiç görülmemiş derecede fazla Alman kıtaatına tesadüf edildiğini yazmaktadır.

Kıtaatın çoğu, Karpat Ukraynası sınırlarında, şark hududu boyunca tahşit edilmiştir. Müşahitler, Alman kıtaatının bu mıntakadaki mevcudiyetini, Karpatlaraltı Ukraynasına karşı hiçbir taarruz hareketine geçmemesi için Rusyaya bir ihtar şeklinde telâkki ediyorlar. Bu kıtaatın tahaşşüdü hakkında, şimdiye kadar, ne Alman hükûmeti tarafından, ne de Slovak hükûmeti tarafından hiçbir resmî beyanattta bulunulmamıştır.

Esasen bu kıtaat öyle belirsiz bir şekilde geliyor ki, halkın telâşa düşmesine imkân yoktur. Yalnız gelişleri haberi süratle yayılmakta ve Slovakyada infiratçılık ateşini alevlendirmektedir. Bunlar, Macaristanın zaptettiği arazinin istirdadı için Almanyadan yardım göreceklerine dair olarak, eylûl ayında kuvvetle hüküm sürmüş olan ümidi terketmiyorlar. Slovak ahalinin en mutedil unsurları bu vaziyeti Rusyaya karşı bir ihtar şeklinde telâkki etmenin akla yakın geldiği, yahut, bu kıtaatın, Romanyayı korkutmak ve daha müsait şartlarla bir ticaret muahedesi imzalamağa mecbur etmek için yapılan gayretlere yardım maksadile tahşit edildiği zannındadırlar.

Bohemya mıntakası reisliği

Prag, 27 (A.A.) — Devlet Reisi Dr. Hacha, Dr. Hubert Preibsch'i Bohemya mıntaka reis vekilliğine tayin etmiştir.. Preibsch, 1935 de, Konrad Henlein tarafından, Südet partisi idaresi başına getirilmiştir. Südet memleketlerinin Almanyaya avdeti üzerine, Preibsch Rayştag'a mebus olarak girmiştir.

Macaristanda Bir Seçim

Budapeşte, 27 (A.A.) — Hitlerin şahsî dostu olan Andreas Mecser, dünkü ilk seçimlerde kaybetmiş, rakibi olan yeni ve az tanınmış Adliye nazırı Ladislas Hodasay yüzde yetmiş beş reyle kazanmıştır. Macar nazileri Mecser'in muvaffakıyeti için hiçbir şey esirgememişlerdi. Mecser sık sık Berline gidiyordu. Mecser, Almanyaya Macar mısırı ihraç eden büyük bir tacirdir.

Almanya Holandaya Taarruzdan Vazgeçmemiş

Londra, 27 (Hususî) — Brükselden verilen malûmata göre, Alman kuvvetlerinin Aix Lachapelle'de Belçika hududunda tahaşşüt ettikleri göze çarpmaktadır. Belçika hükûmeti otobüsleri ordu için müsadere etmiş ve orduda bütün mezuniyetleri ilga etmiştir.

Diğer taraftan Havas ajansı askerî vaziyet hakkında verdiği mutat raporunda bilhassa şu nokta tebarüz ettirilmektedir:

"Umumî noktai nazardan, Alman kumandanlarının, Holandaya taarruz projesinden katiyen sarfınazar ettiğini gösteren hiçbir emare yoktur. Holanda ve Belçika hudutlarında yapılan tahşidat hep avni vaziyeti muhafaza etmektedir.

Möz nehri taştı

Meuse nehrinin suları dün gece endişe verici bir tarzda yükselmiştir. Barajlar Fransız hududundan Holanda hududuna kadar tıkanmıştır. Liege civarında aşağı nahiyeler su altında kalmıştır.

İsviçrelilere teslim olan Almanlar

Bern, 27 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

İsviçre ordusu erkânı harbiyesi, 3 Alman tayyaresinin dün Neufchatel istikametinde hududu geçtiklerini ve İsviçre makamatına teslim olduklarını haber vermektedir. Bunlar mevkuf tutulmaktadırlar.

●

Londra, 27 (A.A.) — Litvanya Almanları, âhiren 10.000 Yahudinin hudut harici edildikleri Svalki Polonya mıntakasına yakında yerleştirilecekleridir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

● ***Daily Sketch gazetesinin verdiği malûmata göre, Romanya, Yugoslavya, Türkiye ve Yunanistan, Balkanlarda bir iktısadî birlik tesis etmek üzeredirler. Bu birlik, son zamanlarda İngiltere ile Fransa arasındaki iktısadi birleşmiye benziyecektir. Bu birliğe dahil devletler kendi aralarında mahsullerini mübadele edeceklerdir. Birinde, diğerinde olmıyan bir maddeden fazla miktar var sa, bu miktar kendi aralarında paylaşılacaktır. Bu anlaşma Balkanları, bütün ihtiyaçlarını kendi kendilerine giderir bir hale koyacaktır. Hitler bu anlaşmanın tahakkukuna mâni olmak için çalışmaktadır. Bu maksatla Romanyayı sıkıştırmaktadır.***

★

● **Daily Telegraph'ın diplomatik muhabirine göre, İtalya ile İspanya, Almanya tarafından Holanda ile Belçikaya karşı bir taarruz vukubulduğu takdirde, bunun memleketlerinde çok fena bir tesir bırakacağını Almanyaya bildirmişlerdir. Ayni hâdisenin Amerikayı umulmıyan hareketlere sevkedeceği söylenmektedir. Anlaşılan bu vaziyet, Almanyanın Holanda ve Belçikaya karşı tasarladığı istilâ plânını geciktirmeğe sebep olmuştur.**

● ***Bu hususta müessir olan bir âmil de Belçikanın vaziyetidir. Çünkü Holandanın istilâsı takdirinde Belçika komşusuna yardıma koşacak ve İngiltere ile Fransanın temin edecekleri yardımı da arazisinden geçirecektir.***

Katiytle temin olunduğuna göre, Almanyanın Brüksel Serifi, Berline Belçikanın bu kararını bildirmiş ve bu suretle istilâ plânı geciktirilmiştir. Holanda hududunda tahşit edilen Alman kuvvetlerinin buradan geri alınıp alınmadığı malûm değildir. Fakat buradaki Alman kuvvetleri hakkında alınan malûmat bu kuvvetlerin 25 fırka kadar tuttuğu merkezindedir. Motörize kıtalar ilk safta bulunmakta ve piyade kuvvetleri bunları takviye etmektedir.

Holanda tek başına da bu kuvvetlere karşı gelmek imkânını haiz bulunuyordu. Holanda kuvvetlerine yirmi Belçika fırkasının iltihakı vaziyeti değiştirmiştir, ve bu yüzden karar da geciktirilmiştir.

● **Paristen bildirildiğine göre, Hitlerin, Alman ordu erkânile yaptığı son üç içtimada, Von Brauchitsch hazır bulunmamıştır.**

Harbin başlayışındanberi, her zaman Von Brauchitsch'in noktai nazarını da soran Hitler, Holanda harekâtının plânı yüzünden aralarında çıkan bir ihtilâf üzerine, Brauchitsch'i bu toplantılara çağırmamaya başlamıştır.

FELEK

Kim Küfür Etti?

Yazan: B. FELEK

Bir iki gün oluyor, İstanbul telefon müdürlüğü, Şişlide yeni bir santral açtı. İki bin kadar aboneyi bağlıyan bu santral modern bir müessesedir. İçinde otomatik saat haber veren bir de tertibat varmış. Çeyreği göze alan 35 numarayı çevirip dinledi mi, Hatiften bir ses:

— Yedi, kırk iki, beş! diye haber veriyor.

Güzel şey, ve her güzel şey gibi tabii biraz pahalı. Neyse iş orada değil. Bu santralın bir marifeti daha varmış: Malûm ya! Birtakım cesur, kabadayı, mert kimseler var. Telefonu açıp, karşısındakine, ağzına gelen küfürü ediyor. Lâkin kim olduğu belli olmadığı için tabiî çekilip gidiyor. İşte böyle kabadayıların kim olduğunu da bu santral haber veriyormuş.

Ne güzel şey! Artık bundan sonra telefonla ketmi hüviyet ve kesri haysiyet kabil olamıyacak. Mükemmel bir şey!

Ne olurdu. Bir makine de posta idareleri için icat edilseydi de, öteye beriye gönderilen imzasız mektupların (hayırhah birisi), (imzaya ne hacet), (bir dost) gibi müstear isimlerle birbirini gammazlıyanların kimler olduğu icabında meydana çıksaydı..

Yine mümkün olsaydı da, böyle imzasız şunun bunun hakkında yazılan mektupların bir istatistiği olsaydı, bu kendi kendimize yaptığımız zararın ne geniş olduğunu görürdük. Ah, böylelerini, imzasız mektup yazanları, arkadan çekiştirip, şunun bunun ayağını kaydırmıya çalışanları bulsam da:

— Kuzum kardeşim! Günah değil mi? Ne diye birbirimizin gözünü oymıya çalışırız. Ölümlü dünyada yazık olmaz mı? Bu heder edilmek istenen adamlar içinde ne güçlükler, ne emeklerle yetişmiş olanlar vardır. Onlar yok olursa, sen mi onun yerini tutacaksın? İnsan ne ekerse onu biçer. Senin bu sistemini görenler, senin de aleyhinde ayni silâhı kullanmazlar mı?

Desem ve ne yapıp yapsam da bu fena usulden, bu zehirli huydan onları vaz geçirsem, o kadar rahat edeceğim ve gönlüm "Oh! Ne büyük hizmet ettim,, diye o derece müsterih olacak ki!

Lâkin gelgelelim, ne onlar böyle bir şey yaptıklarını itiraf ederler, ne de benim söyliyeceğim sözleri dinleyip huylarını değiştirirler.

Tütünlere Müşteri Bulundu

Ankara, 27 (A.A.) — Ticaret Vekili Topçuoğlu 22 sonteşrin tarihinde Anadolu ajansına yapmış olduğu beyanatta:

Ege mıntakasında, tütün piyasasının kânunuevvelin birinci cuma günü açılacağı ve şimdiye kadar mahsulün müstahsile kazanç bırakacak şekilde satılmasının icap ettirdiği tedbirleri almadan piyasanın açılmasına müsaade edilmesinin, bizzat müstahsilin de menfaatine aykırı olacağı tebarüz ettirilmiş ve istihsal âleminin menfaalerini sıyanet için esaslı tedbirlere tevessül olunduğu da ilâve edilmişti.

Haber alındığına göre bu esaslı tedbirler cümlesinden olarak, Fransa rejisi tarafından şimdiye kadar senede (4,5) milyon frank gibi cüzî bir miktarda satın alınan Türk tütününe mukabil bu sene (100) milyon franklık Türk tütünü mübayaasına karar verildiği Ticaret Vekâletine bildirilmiştir.

Türk tütününün istikbaldeki satışı için de bir emniyet ve istinat âmili teşkil edecek olan bu karar alâkadar mahafilde memnuniyetle karşılanmıştır.

Diğer taraftan bize verilen malûmata göre, İngilizler tarafından da Fransız mübayaasından daha çok yüksek miktarda tütün satın alınması için karar verilmek üzere olduğu ve bunun da yakında tahakkuk etmesi ihtimali bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bütün Halkevlerinde Şubat Ayı Içerisinde Resim Sergisi Açılacak

C. H. P. Genel Sekreterliği Sanat Hayatımızı Alâkalandıran Mühim Bir Karar Verdi

Cümhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliği sanat hayatımızı yakından ilgilendiren büyük bir karar almıştır. Her sene Malkevlerinde şubat ayı içinde amatörlerin eserlerinden müteşekkil birer resim sergisi açılacaktır.

Bu resim sergilerinde derece alan eserler mayıs ayında Ankara Halkevinde açılacak Halkevleri umumî resim sergisinde teşhir edilecek ve burada birden beşe kadar derece alan eserler para ile mükâfatlandırılacaktır.

Parti Genel Sekreterliği sergiler hakkında bütün Halkevlerine ve alâkalı makamlara birer tamim yapmış bulunmaktadır. Genel Sekreterlik tamiminde gayenin sanat kabiliyeti olan gençlere bu kabiliyetlerinin inkişafında yardımcı olmak ve halkın esasen mevcut olan sanatseverliğini ve sanat zevkini şuurlu ve aktif hale getirmek olduğunu bildirmiştir. Bundan sonra resim sergileri Halkevlerinin birinci plâna alacakları faaliyet mevzularından olacaktır. Bu sergilerin ileriki sanat faaliyetinin bir zeminini teşkil etmesine çalışılacaktır. Bu maksatla bazı esaslar da hazırlanmıştır. Bu esaslara göre resim sergileri faaliyeti yalnız yapılmış tabloları toplayıp bir sergi halinde teşhirden ibaret kalmıyacak, her Halkevi kendi muhitinde resme istidadı olan gençleri bulup onlara çalışma imkânları teminine gayret edecektir.

Her Halkevi binası dahilinde bir atölye yapacak ve isteyen gençleri bu atölyede bir ressamın veya bir resim hocasının tedrisi altında çalıştıracaktır. Resme ait sehpa, tuval, boya, fırça vesaire gibi malzeme tedariki mümkün olmıyan Anadolu kasabalarında bu malzemeyi bizzat Halkevi getirtecektir. Genel Sekreterlik yaptığı tamimde sergide teşhir edilecek resimlerin mevzuunu tamamen serbest bırakmıştır.

Yağlı boya, sulu boya, pastel, guvaş, ofort, tahta üzerine gravür gibi resim sanatına dahil her nevi tarzda çalışmaya imkânlar aranacaktır. Konulan esasların en sayanı dikkatlerinden biri de şudur: Genel Sekreterlik yaptığı tamimde gayenin genç istidatları meydana çıkarmak olduğunu bildirdikten sonra sergilere seçilecek olan eserlerde yalnız tabiate sadakat ve benzerlik vasıflarının değil, gençteki kabiliyetin ve hevesin bilhassa gözönünde tutulmasını temenni etmektedir. Bazı eserlerde görülebilecek tabiate aykırılık ve serazatlığın çok defa büyük bir sanat vaadi taşıdığı büyük bir isabetle hatırlatılmaktadır.

Cümhuriyet Halk Partisinin hakikaten yerinde olan bu teşebbüsü yakın bir âtide memleket çapında bir sanat hareketi uyandıracağında şüphe yoktur.

SPOR:

Dört Klüp Arasında Yeni Bir Turnuva

Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, Pera klüplerinin iştirakile bir turnuva tertip edilmiştir. Yenilen takım çekilecektir. Müsabakalar 3 ve 10 birincikânun tarihlerinde yapılacaktır. Kura neticesinde ilk karşılaşma önümüzdeki pazar günü saat 12,30 da Fenerbahçe - Pera, 14,30 da Galatasaray - Beşiktaş arasında olacaktır. Gâlipler de gelecek hafta yine Taksim stadında karşılaşacak ve birinci taayyün edecektir.

Mıntakanın tertip ettiği şampiyona

Halk Partisi tarafından on sene müddetle ortaya konan şilt şampiyonası sona ererek şildi Fenerbahçe almıştı. İstanbul bölgesi futbol ajanlığı yine turnuva usulile bir şampiyona yapmağa karar vermiştir. Bu, mıntaka kupası müsabakalarına ikinci devre lig maçları bittikten sonra başlanacaktır.

Fenerbahçe Klübüne yazılan bir mektup

Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü Fenerbahçe klübüne yazdığı resmî bir mektupla atletizmde fevkalâde istidat gösteren Melihin yalnız atletizme çalıştırılmasının, futbol maçlarına iştirak ettirilmemesinin muvafık görüldüğünü bildirmekte ve bu hususta klübün düşünceleri sorulmaktadır.

Fenerbahçe antrenörlüğü

Fenerbahçe antrenörü Şvenk bu ay başından itibaren klüple olan alâkasını kesecektir. Fenerbahçe takımını Viyanalı bir antrenör çalıştıracaktır.

Millî Küme maçları

Futbol federasyonu bu sene de yapılacak olan millî küme projesini hazırlamaktadır. Futbol federasyonu millî kümede klüp adedini on veya on ikiye çıkarmağı düşünmektedir.

Bölge Kupa Maçları

Bu sene teşkilâta dahil olan klüplerden, Feriköy, Rumelihisar, Doğanspor, Halıcıoğlu, Arnavutköy klüpleri arasında önümüzdeki hafta başlamak üzere bir bölge kupası maçları yapmağa karar verilmiştir. İstanbul bölgesi bu müsabakalara önümüzdeki hafta başlıyacaktır. Bu klüpler bu sene şampiyonaya giremiyen klüplerdir.

Klüplere taksim edilecek paralar

İstanbul bölgesi mevcut üç bin liranın bir nisbet dahilinde klüplere taksimine karar vermiştir. Klüplerin bugünkü derecelerine göre birinciden üçüncüye kadar 400, dördüncüye 300, beşinciye 250, altıncıya 200, yedinciye 150, sekizinciye 100 lira verilecektir. Klüpler hisselerini yarın alacaklardır.

"Allahın Bahçesi ve Kadınlar Hapishanesi,, nin başdöndürücü yıldızı
VİVİANE ROMANCE
Bu Perşembe akşamı **Sakarya** sinemasında
Dostoievsky'nin meşhur romanından iktibas ve
PİERRE BLANCHARD ile beraber yaratılan
KUMARBAZ
Büyük Fransızca sözlü filminde zevkin ve sevimliliğin kadını olacaktır

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 1950 lira olan 2 adet elektrik motörlü santrifuj tulumba 18.12.1939 Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 146 lira 25 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14) on dörde kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9649)

Harp Akademisi Satınalma Komisyonu Reisliğinden:

Tahmin edilen bedeli 126 lira 26 kuruş olan 29 kalem hurda elektrik malzemesinin açık arttırma ile satış münakasası 29-İkinciteşrin-939 çarşamba günü saat 14 de akademi satın alma komisyonunda yapılacaktır. Malzemeleri görmek isteyenlerin her gün münakasasına iştirak edeceklerin de münakasa günü Beşiktaş mal memurluğuna yatırılmış 955 kuruşluk muvakkat teminatlarile komisyona müracaatları. (9396)

Eskişehir Nafıa Müdürlüğünden:

Sivrihisar merkezinde inşa edilecek (20934,10) lira keşif bedelli ilk okul inşaatının kapalı zarf usulile yapılan eksiltmesinde talip zuhur etmediğinden 2490 numaralı kanunun 40 ncı maddesine tevfikan 28-11-939 tarihinden 18-12-939 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14,45 e kadar temdit edilmiştir Eksiltme Vilâyet daimî encümeninde kapalı zarf usulile yapılacaktır.

Muvakkat teminat (1570,05) liradır.

Bu işe ait evrakı: Proje keşif hulâsası, Hususî fennî şartname, vahidi fiyat listesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi yapı işleri umumî fennî şartnamesi eksiltme şartnamesi, ve mukavele projesinden ibaret olup her zaman nafıa müdürlüğünde görülebilir.

İsteklilerin benzeri işleri yaptığına dair en az on beş bin liralık vesikaya müsteniden ihale tarihinden lâakal sekiz gün evvel vilâyete müracaatla alacakları ehliyetname ve sicili ticarete kayıtlı olduğuna dair vesikayı kanunun tarifi vechile teklif mektuplarına eklemeleri şarttır. Mektuplar 18-12-939 tarihinde saat 13,45 e kadar makbuz mukabilinde daimî encümen riyasetine verilmiş olacaktır. Posta ile gönderilecek mektuplar iadeli taahhütlü ve mühür mumu ile mühürlü olacaktır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (9794)

ASKERLİK İŞLERİ

Gayriislâm Piyade

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

333 doğumlu gayri islâm piyadelerin de bir kısmı sevkedileceğinden, bu doğumlu eratın nüfus hüviyet cüzdanlarile birlikte 28 ikinciteşrin 939 salı günü şubeye müracaatları ilân olunur.

Halk Partisi Kaza Kongreleri

Cümhuriyet Halk Partisi nahiye kongreleri bitmiştir. Önümüzdeki ayın beşinden itibaren kaza kongreleri toplantılarına başlıyacaklardır. Kaza kongreleri bir ay zarfında ikmal edilecektir

İstanbul Asliye 9 uncu Hukuk mahkemesinden: Hilmi kızı Ayşe tarafından Samsunda Kilise caddesinde Dörtçeşme sokağında 25 No. lu Hasanın hanesinde mukim Yakup oğlu Nureddin aleyhine açmış olduğu boşanma davasında: Davacıya gönderilen davetiye ile arzuhal suretinin mumaileyh Nureddinin Samsundaki ikametgâhını terkedip gaybubet ettiği anlaşılmasına nazaran mumaileyhin dava arzuhaline karşı 20 gün zarfında cevap vermesi ve muhakemece tayin olunan 25 - 12 - 939 saat 9,5 da mahkemeye gelmesi veya bir vekil göndermesi için ilânnameler tanzimile gazetelerle ilân ve dercedilmesine mahkemece karar verildiğinden davetiye makamına kaim olmak üzere ilândır.

TİYATROLAR

Şehir Tiyatrosu

TEPEBAŞI "DRAM„ KISMINDA
Bu akşam saat 20.30 da
● ŞEYTAN ●

Halk Opereti

Bu akşam (Eski Çağlayanda) saat 21 de
● GÖNÜL BELÂSI ●

Sadi Salonu

Her akşam Saz - Caz - Varyete
Pazar günleri matine

Basın Kurumu Kongresinin Tebliği

İstanbul Basın Kurumu Heyeti Umumiye Reisliğinden:

Heyeti umumiyenin 23 İkinciteşrin 1939 tarihli toplantısında tesbit olunan ekseriyetle kurum, Türk Basın Birliğine iltihak etmiştir. Bu iltihak, kurum emvalinin tesis yolile birlikçe idaresini ve kurumun bütün hukuk ve vecibelerinin birlikçe kabulünü tazammun etmektedir. Keyfiyeti nizamname hükmünce ilân ederiz.

Kongre Reisi
A. Cemalettin

Kongreye Davet

Haydarpaşa Lisesini Bitirenler Cemiyetinin senelik kongresi pazar günü saat 10.30 da Beyazıt Halk Partisi salonunda yapılacaktır.

KAYIP — İstanbul Fen Fakültesinden aldığım askerlik te'cil kâğıdımı kaybettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

O. Bener

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Türkiye Radyosu Ankara Radyosu

	Dalga Uzunluğu		
	1648 m.	182 Kcs.	120 Kw.
T. A. P.	31.7 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

Salı,1 28. 11. 939

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Türk müziği: Çalanlar: Vecihe, Cevdet Kozan, Kemal Niyazi Seyhun, Cevdet Çağla.

Okuyan: Müzeyyen Senar:

1 — Hüseyni peşrevi, 2 — Şükrü: Hüseyni şarkı (Baygın suların), 3 — Lemi: Hüseyni şarkı (O güzel gözlerle bakmasını bil), 4 — Lemi: Hüseyni şarkı (Zaman olur ki), 5 — Cevdet Çağla: Keman taksimi, 6 — Sadettin Kaynak: Hüseyni şarkı (Ayrılık yıldönümü), 7 — Halk türküsü: (Benim yarim pencereden bakıyor), 8 — Halk türküsü: (İki karpuz bir koltuğa sığar mı), 9 — Halk türküsü (Meşeli meşeli) 13,30 - 14,00 Müzik (Karışık hafif müzik Pl.).

18,00 Program, 18,05 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 18,25 Müzik (Cazband - Pl.), 18,55 Konuşma (Ulusal ekonomi ve arttırma kurumu), 19,10 Türk müziği: Şerif Muhittinin saz semaileri. Çalanlar: Vecihe, Ruşen Kam, Mesut Cemil. 19,25 Türk müziği: Çalanlar: Vecihe, Mesut Cemil, Ruşen Kam.

I — Okuyan: Necmi Rıza Ahıskan:

1 — Ferahnâk şarkı (Avare gönül), 2 — Kanuni Reşat: Ferahnâk şarkı (Ağyar ile dalmış zevki sfaya), 3 — Ferahnâk şarkı (Hoş yaratmış).

II — Okuyan: Mefharet Sağnak:

1 — Hüseyni şarkı (Çektim elimi gayri bu dünya hevesinden), 2 — Hüseyin Fahri: Hüseyni şarkı (Vaslınla cana), 3 — Şemsettin Ziya: Hüseyni şarkı (Yaslanıp yatmış), 4 — Hüseyni saz semaisi, 19,50 Konuşma (Aile ziraati - Tavukçuluk), 20,05 Türk müziği: Klâsik program: Ankara radyosu küme ses ve saz heyeti, İdare eden: Mesut Cemil, 21,00 Konser takdimi: Halil Bedii Yönetken, 21,15 Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Hasan Ferit Alnar):

1 — R. Schumann: 4 üncü senfoni, re minör.

2 — M. Moussorgski: Gopak rus dansı.

3 — F. Smetana: Ultava.

22,00 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (Fiyat), 22,20 Serbest saat, 22,30 Müzik (Mozart: Kuartet fa majör; "Obua,, ile), 22,45 Müzik (Cazband - Pl.), 23,25 - 23,30 Yarınki program ve kapanış.

BORSA

ÇEKLER

27 - 11 - 939

Londra	5.24
Nevyork	130.36
Paris	2.8980
Milâno	6.7615
Cenevre	29.315
Amsterdam	69.2529
Berlin	—
Brüksel	21.675
Atina	0.97
Sofya	1.6125
Prag	—
Madrid	13.61
Varşova	—
Budapeşte	23.8175
Bükreş	0.92
Belgrad	2.495
Yokohama	31.355
Stokholm	31.19
Moskova	—

ESHAM VE TAHVİLÂT

Ergani	19,70

POLİSTE :

Sobacı Kılığına Giren Bir Hırsız Tutuldu

Sobacı kılığına girerek 15 den fazla hırsızlık yapan Ahmet isminde bir hırsız tutulmuştur. Ahmet son hırsızlığını Lâlelide, Mesihpaşa apartmanında yapmış, burada kendisine tamir ettirilen bir avize üzerinde parmak izleri bulunmuş, bu suretle de hüviyeti tesbit edilerek yakalanmıştır. Ahmet çaldığı eşyalardan bir kısmını iade etmiştir.

Kaza İle Arkadaşını Yaraladı

Heybeliadadaki hastahane binası inşaatında çalışan amele Rıza elindeki kazmayı kazaen arkadaşı Alinin başına vurup ağır surette yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Ali Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Otomobil Çarptı

Şoför Garbisin idaresindeki 2335 numaralı otomobil Galatadan geçerken, Galatada Sarnıçlı sokağında oturan Vitaliye çarparak sol bacağını kırmıştır.

MAHKEMELERDE:

Yemen Veliahti Galip Efganiye Dua Etmiş

Perapalas otelini dolandırmak iddiasile maznun Galip Efganinin muhakemesine dün ikinci ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Bu celsede Yemen Veliahdi Seyfüsselâmdan gelen arapça mektubun türkçeye tercümesi okunmuştur. Mektupta Galip Efganiye hayır duadan başka bir şeyden bahsedilmemektedir. Şahit Perapalas oteli kabul şefi Montera hastalığına binaen gelmediği için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Sürpagopta Tetkikat Yapıldı

Sürpagop arsası şehircilik mütehassısı Prostun plânına göre tanzim edilecektir. Belediye burasının mezarlık olduğunu resmen tesbit ederek nakli kubur muamelesi yapmak istemiş ve mahkemeye müracaat etmiştir. Bunun üzerine asliye onuncu hukuk mahkemesi hâkimi ile, belediye mühendisi, tabibi adil mahallinde tetkikat yapmıştır, birkaç hufre açarak arsanın mezarlık olduğunu tesbit etmişlerdir. Bir kaç fotograf da alınmıştır.

Sürpagobun tesviyesine derhal başlanacaktır. Fransız hastahanesine doğru Sürpagoptan geçen yol kapatılacak, hastahane arka kapısını kullanacaktır. Arsaya merbut garaj ve bir iki dükkân ile gazino o civardaki Ermeni kilisesinin iradı addedilmiştir.

BEBEK

YAZAN: **AKA GÜNDÜ** No. 13

Ali Şükrü sözü tamamladı:

— Recep Paşa Selânikte üçüncü ordu müşiri (Mareşali) imiş. Inkılâp yüzünden Bağdada sürülmüş. Abdülhamit Bağdattan da kuşkulanmış, Recep Paşayı Trablusgarbe sürmüş. Sanmış ki orada bir şey yapamaz. Bir müstebit veya diktatör abtal olunca böyle gafletlere düşer.

Recep Paşa doktoru bir aydan fazla Trablusta tutamadı. Sarayın emrettiği Fizana gönderdi. Ne talisizlik ki Fizana gider gitmez zindana atıldı. Çünkü Ahmet Bedevi ile bahriyeli Sami Fizandan bir ecnebi memlekete kaçabilmişlerdi.

Biraz sonra işitti ki Müşirin yaveri Şevket Bey Bodur Feritle, Yusuf Akçorayı ve Bombort Galibi Fransaya kaçırmış.

Doktor Ferhat bütün ıstıraplarına inat gülümsedi:

— Sıranın bana da geleceği anlaşılıyor.

Şirin nerede Bebek ne oldu,
Bebeğin adı Ruhurevan mıdır, Ruhuneyran mı

Her gün mektup yazdı, her sabah Şirin için, her akşam Bebek için ve her saniye ikisi için ağladı.

Dünkü levanten Ferhat artık bir çok şeyler biliyordu. Ve öğrendiği her yeni şey dünkü Ferhadı bugün biraz daha kızartıyordu.

Aşkı bitmiş, yerine aile sevgisi gelmişti. Bu, her aşktan üstündü. Ne yazık ki mektuplarına bir cevap olsun alamıyordu. Bilmiyordu ki kendisine gelen mektuplarla kendisinin Şirine yazdıkları Istanbulda açılıyor, her harfinde bir uzun şifre varmış gibi inceleniyor, bir şey çıkmayınca dosyasına gömülüyordu.

Dokuz yıl süren bu hayat ne kadar çeşitli ıstıraplarla geçmişti. Recep Paşa Ferhadı, doktorlara verdirdiği raporlarla hapisten çıkartıyor, fakat aradan iki üç ay geçmeden saray haber alarak yeni bir irade ile tekrar çıktığı yere tıkmıya mecbur oluyordu. Bununla beraber parasız ve sefalette bırakmıyordu. Fahrî hükûmet doktoru, hapishanenin fahrî türkçe öğretmeni gibi uydurma işler veriyor, Ferhadın izzeti nefsini koruyarak ücret, ikramiye diye biraz para almasını temin ediyordu.

Bunlardan cesaretlenen doktor ancak sekizinci yıl sonunda Recep Paşaya bir uzun mektup yazmıya karar verebildi. Bu mektubunda bütün hayatını anlattı. Recep Paşa bu mektuba üç ay sonra cevap verdi:

— Yarın Trablusgarbe hareket edeceksiniz, Müşir Paşa hazretleri sizi görmek istiyorlar.

Bu bir müjde miydi, yoksa bir kara haber mi? Onu temin ettiler ki, o kıtanın astığı astık, kestiği kestik kumandanı Recep Paşanın elinden her şey gelir, fakat fenalık gelmez. Çağırmasında mutlaka bir hayır, hikmet vardır.

Şirinin güzel sevgilisi ve Bebeğin şen babası bir yarı kadavra halinde Recep Paşanın karşısında durdu. Heyecanından yüzüne bakamıyordu. Ancak göğsünden aşağısını görüyordu. Paşanın solunda bir kadife koltuk vardı ve bu koltuğa bir yaşında kadar bir erkek arslan yavrusu yaslanmıştı. Paşa sol elile hem arslanın kabarık yelelerini okşuyor, hem doktorla konuşuyordu:

— Senin adın doktor Ferhat mı?Neye bu kadar yıl sustun be? Beni tacizden mi çekindin? Ne dedin, ne dedin? Bire Abdülhamit padişah bile beni taciz edemedi. (Yaverine seslenerek) Şevket! Gel sen de otur. Bu doktor benimle yalnız konuşamıyor, sıkılıyor. Ey söyle bakalım, burada mı kalmak istersin, yoksa Parise mi gitmek? Siz bilirsiniz demek bir cevap değil. Peki mademki bana bırakıyorsun, sen de burada kal. Bak doktor Süleyman Emin de burada. Abdülhamide yazdım, hastalığımdan bahsettim, seni istedim. Izin verdi. Sanki vermeseydi ne olacaktı? Rumelide hürriyet ihtilâli alabildiğine başladı. Yakında bir şeyler olacağa benziyor. Verdiğim bu müjdeler yeter, biraz da acı haberler vereyim. Sekiz sene Fizanda yaşamıya tahammül eden demir gibi bir adam her acıya tahammül edebilir. Müteessir olma demem. Ben insanı, insanlığı bilirim. Müteessir ol, fakat meyus olma. Sabırlı ol, dinç ol. Limonatanı içsene! Sil terlerini! Şevket! Şunun omuzlarından tutup sars, biraz kendine gelsin!

Dinle beni evlât! Iranda bir meşrutiyet ihtilâli çıktı Pariste bulunan bizim hatip Omer Naci Paristen Irana geçmişti. Onu tutup idama mahkûm etmişler, sonra bırakmışlar. Şah meşrutiyeti kabul etmiş. Neye yarar ki, bu işlerden başhekimlerinden olan Hayatüddevlenin parmağı var diye adamcağızı hanedanı, hanımanı ile yok etmiş. Hatırladın değil mi? Ha senin kayın babalığın olacak ihtiyar zat. Ben Bağdatta iken bir iki defa gelmişti, oradan tanırım.

Ne yapalım evlât? Sabırlı olmak gerek. Karın öldüyse sen sağ ol. Bir Bebeğin var ya, gün gelince arar bulur, vatana getirirsin.

Bu sırada kapı çavuşu girdi:

— Posta başmüdürü gelmiş paşam. Mutlaka huzura çıkmak istiyor.

Posta telgraf başmüdürü telâşla girdi ve sevincini saklayamıyan bir lâübalilikle paşayı etekledi:

— Müjde paşa hazretleri! Müjdemi isterim pasam!

— Hayrola müdür? Ne var ki?

— Meşrutiyet ilân olundu. Kanunu esasî yerine döndü. Saraydan telgraf var. Bir telgraf ta Selânikten var. Zatı devletinizden Harbiye nazırlığını kabul etmenizi rica ediyorlar.

Recep Paşa ayağa kalktı. Uzunca boyu, iri kemikli vücudü, pembe yüzü ve kır, çatma sakalile ne arslan yapılı adamdı.. Elini doktorun omuzuna koyarak:

(Devamı var)

28 İkinciteşrin 939
TAN
ABONE BEDELİ

Türkiye			Ecnebi	
1400	Kr.	1 Sene	2800	Kr.
750	"	6 Ay	1500	"
400	"	3 Ay	800	"
150	"	1 Ay	300	"

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet surasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Yapı Başından Hasta Yatağına!

Yazan: Falih Rıfkı ATAY

Geçenlerde hekimler dostlarımızdan birinin babasına uzunca bir sinir tedavisi tavsiye etmek mecburiyetinde kalmışlar. Sebebi, bu zatın Ankara şehrinde iki üç katlı bir bina yaptırmak hevesine kapılmasıdır. Ayni hekim şunu da ilâve etmiş:

"— Yapı yüzünden hastalanmış yedi sekiz müşterim var!"

Kimisini beş bin liraya başlatmışlar. Masraf hiç olmazsa iki misline çıkmış! Bankadan, sigortadan, dostlarından, son kredisini tüketinceye kadar mütemadiyen borç almış! Kiminin evi bitmiş; kapıları işlememiş; tavanı çökmüş; temeli sakat çıkmış, yahut usta ve ameleler tarafından aldatılmış veya dolandırılmış; elektrikçi ile karakolluk olmuş; marangozla boğuşmuş; boyacı ile mahkemeye düşmüş... Her halde hangisine rastgelseniz ya ah çekiyor, ya illâllah!

Türkiyede gittikçe genişliyen inşa hareketi karşısında, her gün biraz daha artan yapı ve taahhüt facialarına nihayet vermek için iki çare vardır: Biri zaman ister, Maarif Vekilliğine aittir; biri hemen yapılabilir, Nafia Vekilliğimizin vazifeleri arasındadır.

Maarif Vekilliğine ait olan zanaat mekteplerini takviye eden tedbirlere devam etmek, fakat bir an evvel, hiç olmazsa, şube şube Ankarada yüksek teknik müessesesini kurmaktır. Usta ve işçi buhranı içindeyiz. Küçük zanaatlar kanununu çıkarırken, listeyi ihtimal bir başka memleketin listesinden tercüme etmişiz. Yerli usta ve işçi kadar, bu işlerden istifade edecek vatandaşların himayesini düşünmemek mevkiinde kalmışız. Tedrici bir tasfiye yapabilirdik; yahut, yalnız ecnebi usta ve işçilerin bıraktığı boşluğu dolduracak değil, memleketin her gün artan ihtiyacını karşılıyacak yetiştirme tedbirlerini daha geniş mikyasta alabilirdik.

Her halde demiryolunu kendi yaparken, penceresini Türk marangozuna yaptırmamak gibi hazin bir tezat içinde kalmak olmazdı. Türkiye baştanbaşa yapılacaktır. Türkiye nesillerce faaliyeti asla durmıyan bir inşa memleketi olarak kalacaktır. Bu inşa ihtiyaçlarına kâfi geldikten başka, onun mutlaka iyi, sağlam ve güzel olmasını temin edecek bir usta ve işçiler ordusuna muhtacız.

İkinci tedbir, iki taraflıdır. Yapılması basittir, ve uzun hazırlanma müddeti de istemez. Evvelâ tıpkı hekimler gibi, avukatlar gibi, inşa işlerinde çalışan müteahhitlerden usta ve işçilere kadar hepsini teşkilâtlandırmak ve onları bu teşkilâtların mesuliyeti altında çalıştırmak; hangisi muayyen nizamların aksine hareket ederse, vesikasını elinden almak ve bu suretle zanaatında kazanmağı, dürüst ve namuslu olmakla şartlı kılmak! Arabasını biraz fazla süren bir şoförü, hiçbir mahkeme hükmü olmadan, günlerce kazançtan mahrum ediyoruz. Tavan arasındaki tel döşeme vazifesini taahhüdüne ve her türlü fenni kayıtlara ters olarak, birkaç lira vurmak hırsile, ihmal eden bir elektrikçiyi, niçin bir başka vatandaşın evini dahi yanmak tehlikesinde bırakmasına müsaade ediyoruz?

Nafia Vekâletimize taallûk eden tedbirin ikinci tarafı, muhtelif inşa işlerini standartlaştırmak, her tip işi bütün teferrüatı ile tayin etmektir: Birinci, ikinci, üçüncü tip kârgir, birinci, ikinci, üçüncü tip ahşap, birinci, ikinci ve üçüncü tip eşya! Öyle ki bir müteahhide evini ve eşyasını ihale eden bir müşteri birinci tip duvar ve çatı, ikinci tip ahşap kısımlar, birinci tip masa ve saire üzerinden mukavelesini yaptığı zaman, velev aradan bir müddet sonra aldatılıp aldatılmadığını tesbit etmek, ve uzun müddet mahkemelerde sürünmeksizin, tazminat almak veya kendini aldatanı cezalandırmak mümkün olduğunu bilsin! Bankalar ve vatandaşın maddî menfaatini emanet edecek müesseseler için bin türlü kayıt koymuşuzdur. Niçin bir müteahhit, velev en küçük işi için, inşaattan sonra isbat edilebilecek hatasını tazmin edebilecek bir teminatı daima emrinde bulundurmıya mecbur edilmesin? Bu tedbirler yalnız inşa sahiplerini zarardan korumakla kalmıyacak, memlekette inşa mesleklerinin tekâmülüne en iyi yardımı da yapmış olacaktır.

Bu yazı Alman hava kuvvetlerinin dövüş kabiliyetine tahsis edilmiştir ve muharrire göre, Almanya, baş silâh olarak kullanmak istediği tayyarelerinin tesirini ancak Holanda ve Belçikayı çiğnemekle arttırabilir.

Almanya, Holandayı Ergeç Çiğniyecektir

Yazan: E. Ş. Atabey

Mıknatıslı torpilerden sonra Almanyanın baş silâh olarak kullanmak istediği hava kuvvetlerini tetkik edeceğimizi dün bu sayfada "Almanlar yeni bir infilâk maddesi mi keşfettiler,, başlıklı yazımızda vaadetmiştik.

Almanyanın geçen harpte baş silâhı ağır ve uzun menzilli toplardı. O ağır toplar sayesinde Belçika istihkâmlarını umulmadık zamanlarda düşürdüler. Ve,Parisi uzaktan bombardıman ederek Fransız cephe gerisini bozmak istediler. Üçüncü Rayşin bu harpteki baş silâhı motördü. Havada işliyenlerile Polonyanın can damarlarına çullandılar, karada işliyenlerile de cephesini ve cephe gerisini bozdular.

Şarkta katî bir netice alan Alman hava silâhı garpte muvaffak olabilir mi? Bu sualin cevabını vermek için Alman baş silâhının ne şekilde organize edildiğini ve ondan neler beklendiğini kısaca gözden geçirmek lâzımdır.

Hitler, tayyareyi Almanyanın baş silâhı yapma kararını 1935 senesi martının birinci günü vermiştir. O gün Alman hava kuvvetlerinin idaresi orduya bağlı altı muazzam teşkilât şebekesile işe başlamıştı. Baş döndürücü bir şekilde çalışan bu teşkilât Göringin hava kuvvetleri idaresini mareşal payesile eline aldıktan sonra Almanyanın verebileceği en yüksek randımanla işlemiye başlamıştır. Göring memleket sanayiine ve idaresine Başvekil sıfatile hâkim olduğundan, Alman hava kuvvetleri en yüksek dereceye varabilmek için bütün ekonomik imkânlar ve organizasyon kolaylıklara mazhar oldu. Alman hava kuvvetleri hava mareşalinin müstakil idaresinde dört kısım ve kumandaya ayrıldı:

1 — General Kesserling'in kumandasına verilen 1 numaralı şark hava filoları. "Polonya, Rusya, Baltık havalisine mahsus."

2 — General Felmy'nin kumandasına verilen 2 numaralı şimal hava filoları. "İngiltere ve Şimal denizi".

3 — General Sperrle'in kumandasındaki 3 numaralı garp hava filoları. "Fransaya karşı".

Bu başkumandan ayni zamanda 4 numaralı filonun da kumandanlığını ifa ediyordu.

4 — Cenup filoları. "Balkanlar ve Akdeniz havalisi".

Bu dört kumandanlık fevkalâde salâhiyetleri olan, istediği teknik vesaiti ve elemanları muazzam teşkilâtında ve merkez erkânı harbiyesinde çalıştıran hava mareşalliğine doğrudan doğruya merbut idi. Harp vukuunda cephe harekâtının devamı müddetince hava kuvvetleri cephe kumandanının emrine tâbi olacaklardı. Fakat esas rabıtaları, Almanyanın havacılığa ait her türlü vesaitine hâkim bulunan hava mareşalliğile devam ediyordu. Hava mareşalliği ayni zamanda memleketin hava müdafaasına ait bütün askerî tertibata da hâkimdi. Yani karada ve denizde olduğu gibi havacılık üçüncü bir silâh olarak ayrı bir bütün halinde Alman harp kuvvetleri arasında yer almış bulunuyordu.

Bu fevkalâde salâhiyetli müstakil teşkilât sayesindedir ki, şarkta ilk silâh patlar patlamaz General Sperrle'nin kumandasında 3 ve 4 numaralı filolar bütün kesafetile Polonyaya çullanmak süratini ve imkânını elde etmiş oldular. Polonya harbinin cereyanına nazaran da, hava mareşalliği o cephede dövüşen kuvvetlerini 1 ve 2 numaralı kuvvetlerinden de mühim miktar alarak mütemadiyen takviye etti. Böylece Polonyanın bir elden ve ayni salâhiyetle umumî vaziyete hâkim olarak idare edilmiyen hatırı sayılır hava kuvvetlerini her yerde faik adetlerle baskına uğrattı ve felce mahkûm etti.

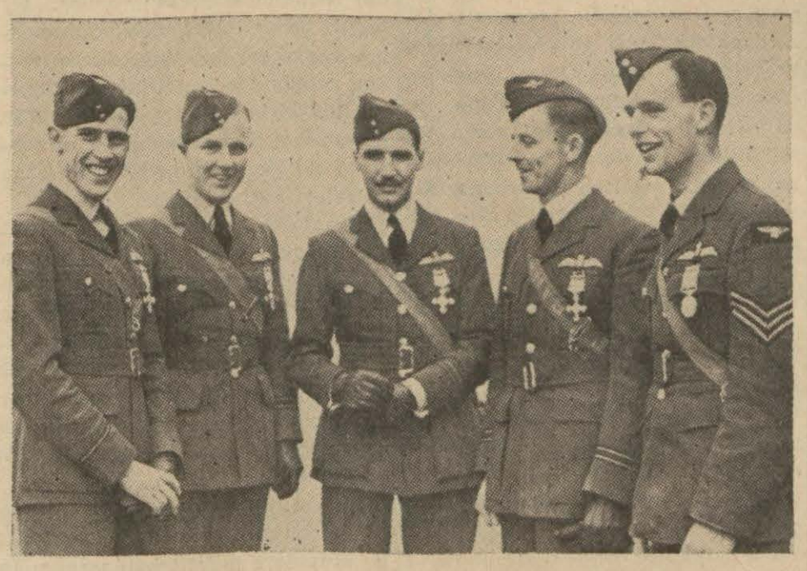

Alman tayyarelerinin İngiltereye karşı yaptıkları müteaddit hücumları muvaffakıyetle püskürten ve madalya alan İngiliz tayyarecileri

Yine ayni teşkilât yüzünden Versay muahedesinin kaldırılıp Alman hava kuvvetlerinin de resmen işe başladığı 1935 şubatın yirmi beşinci gününden 1938 eylûlüne kadar geçen müddet içinde birinci sınıf harp tayyaresi olarak 3500 uçağa malikti. Bu adede süratleri 300 den aşağı avcılarla, eslihası ve evsafı mükemmel addolunmıyan bombardımanlar dahil değildi. Bu birinci sınıf 3500 tayyarenin 2500 ünün bombardıman, mütebakisinin avcı olduğu Fransız istihbaratının haber aldığı malûmat meyanında idi. Harbin bidayetine yakın bu 3500 birinci sınıf tayyare ile Alman hava kuvvetleri, adet, esliha, ve sürat bakımlarından İngiliz, Fransızlara da faikti.

Muharebenin ilânından evvel İngilizler aradaki farkı telâfi için gayrete geçtiler. Fransızlar da biraz kımıldandılar. Bugünkü adetçe müsavi hale geldiler.

Alman hava silâhı garp hasımlarile müsavi bir vaziyete girdiğindenberi o silâhı baş silâh addederek güvenenlerin vaziyetleri müşkülleşti. Seri halinde tayyare çıkarmak ve devamlı bir harbin tayyare itibarile olan gediklerini doldurmak üzere kurulmuş olan Alman teşkilâtı rakiplerinden üstün olabilmek için hem makine, hem de pilotlarının kalitesine çok dikkat etmiye mecbur kaldılar. Makine kalitesini iptidai maddelerin bol olmaması yüzünden muhafaza etmek güçleşti. Pilotların kalitesi ise zamana bağlı olan bir müşkül halinde Alman kumandanlığının gözü önünde belirdi. İyi harp pilotunun tayyare kadar kolay ve bol imal olunamadığını garp cephesinde son defa yapılan hava muharebelerindeki Alman zayiatı göstermiş oldu.

Almanyanın asıl can düşmanı İngilizlere karşı açacağı hava harbinde bugüne kadar meydana getirebildikleri en mükemmel tayyarelerle mücadeleye girişecekleri tabiidir. Almanyanın en iyi tayyarelerile dahi bugünkü hava üslerinden İngiltereye daha yakın üsler meselâ, Holanda ve Belçikanın şimalinde meydanlar temin etmedikçe müessir neticeler alamazlar. Çünkü en yeni tayyarelerinin kabiliyeti dikkate alınarak bugünkü üslerile İngiliz sahillerinin uzaklığı ölçülünce Almanların hava silâhları için Holanda ve Belçikayı çiğnemek mecburiyetinde oldukları meydana çıkar.

Şimdiye kadar Alman bombardıman akınlarının ekserisinde kullanılan 118 model Heinkel tayyareleri Alman kumandanlığınca da, İngilizlerce de bombardıman tayyarelerinin en iyilerinden ve emsali Alman markalarına bir çok cihetlerden faik görülmektedir. Çünkü bu modelin bütün hamulesile katettiği mesafe 1600 kilometreye kadar çıkıyor. Ayni zamanda avcılar tarafından hücuma uğrayınca daha kolay kullanılıyor Azamî sürati saatte 450 kilometreyi buluyor. 2000 metre irtifaa 2 dakika 48 saniyede tırmanıyor ve 8500 metre irtifaa kadar yükselebiliyor. Esliha olarak kanatlarında sabit dört ağır mitralyözü, bir de arkadaki kulesinde bir mitralyözü vardır. 500 kiloluk bomba taşıyabiliyor. Bu Heinkel'lerin bir de 170 modeli var. Avcı hücumlarına karşı kullanışı daha ağır, fakat katettiği mesafe 2300 kilometreye kadar çıkıyor ve aldığı bomba da daha fazladır.

Bu modeller ve Aradolar üstünde yapılan tadilât ile Alman bombardımanlarının kabiliyeti bir miktar daha artmıştır. Fakat azamî mesafeleri tam hamule ile 2500 ü pek geçememiştir.

İşte işin ruhu buradan meydana çıkar. Dikkat ettinizse, harbin bidayetindenberi Alman hava akınlarının ekserisi İngilterenin şimaline tevcih olunmuştur. Zannedilebilir ki, Almanlar İngiliz ana vatan filosunun demirli olduğu şimal limanlarını bilhassa hedef ittihaz etmişlerdir. Halbuki bu yanlıştır. Aksi halde, Almanlar hava hücumlarına karşı fevkalâde tertibatlı, ayrıca avcı tayyarelerile muhafaza edilen ana vatan filosunun demirli olduğu limanlardan ziyade, İngilterenin Fransa ile olan yakın muvasalasını temin eden ve müdafaalarının kesif olmayışından bombalanmaları daha kolay ve binnisbe az zayiat verilecek yerleri tercih ederlerdi. Fakat eldeki makinelerle bu işi kolay kolay başarmak kabil olmadığından sağlam müdafaalı yerlere abanmak mecburiyetinde kalıyorlar. Şimaldeki Alman hava üsleriyle, İngilterenin Fransaya karşı olan cenup sahilleri ve Londra arasındaki mesafe 850, 1000 kilometre kadardır. Alman bombardıman tayyareleri hücum yaptıkları takdirde avcılardan kurtulmak ve Holanda ile Belçikanın havasından geçmemek için bu 850 kilometrelik yolu daha uzatmak mecburiyetinde kalabilirler. Bu takdirde gidiş geliş mesafesi 2000 i çok geçebilir. Yani giden tayyareler azamî mesafelere yaklaşmış vaziyette hava muharebelerini kabul etmek mecburiyetinde kalabilirler.

Bugün Almanyanın en güvendiği avcı tayyareleri 109 Messerschmitt'lerdir. Hattı müstakim üzerindeki süratleri saatte 600 kilometreyi bulan bu tayyareler 9000 metrelik irtifaa pek rahat tırmanmak ve icabında 11 bin metreye kadar çıkmak, eslihası kuvvetli olmak gibi evsaflarından başka seri halinde düzünelerce birden yapılabiliyorlar. Fakat azamî mesafeleri 700 kilometreyi geçemiyor.

Şu halde Alman hava hücumlarının mümkün olabilen emniyette yapılabilmesine ve bombardıman tayyarelerinin muhafızlarile beraber gidebilmelerinden bugünkü Alman hava üslerinin uzaklığı mânidir.

Almanlar Holandaya girdikleri takdirde Flessing ve civarında

(Devamı altıncı sayfada)

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

ZEYTİN TANELERİ

Zeytinin yağı sâfi yağ olduğundan, bütün gıdalarımız arasında en ziyade kalori ve kuvvet veren odur. Fakat, tekmil varlığile insanı beslemeğe yarıyan bu gıdadan artık vitamin ve maden hassaları beklenilemez.

Ağacından toplanılan zeytin tanelerinde hiçbir türlü vitamin bulunamamışsa da, o taneler, yeşil olsun, siyahlandıktan sonra olsun, salamuraya konulunca yüz gramında 400 ölçü A vitamini bulunmuştur. Bu vitaminlerin mayalanmaktan ileri gelmiş olması ihtimali çoktur.

Ancak bu, zeytin tanelerinin yalnız bir defa mayalanmasıdır. Bir de ikinci mayalanması vardır. Frenkler arasında züğürt şairlerin pek iyi bildiği bu ikinci mayalanma, zeytin tanelerinin birinci salamurasını kaba bakkal kâğıdının içerisinde ve ceketin cebinde birkaç gün tutmakla da olur.

Zeytinin tanesi bile, hem de salamura olduktan sonra, insana yüz de 11 nisbetinde yağ verir. Fazla oarak yüzde 5 nisbetinde şeker ve yüzde hemen 1 derecesinde albümin verdiğinden, haylice kalori temin edecek bir gıda olur. Verdikleri kaloriye göre, ucuzluk cihetinden kestane kebabı boy ölçüşebilir.

Madenler bakımından da zeytin taneleri zengin bir hazinedir. Klorun yüzde dört grama yakın, sodyomun iki gramdan fazla olması, şüphesiz, salamuranın tuzundan ileri gelirse de, bundan dolayı zeytin, hazmı pek kolay bir yemek olur. Onun için zeytin taneleriyle kendilerini doyurmıya mecbur olanlar arasında midelerinden şikâyet edenler hiç işitilmemiştir. Zaten potasyomu da bol olduğu için, bununla vücudün etlerine de kuvvet verir. Çeliği yüzde 2,9, manganezi 2 miligram olduğundan kanın kırmızı küreciklerini tazelemeğe yaradığı şüphesizdir. Yalnız çinko madeninden hiç bulunmadığından, neslin devamına hayri olmasa gerektir. Fakat iyot madeninden biraz olsun verdiğinden, tiroit guddesine faydası olur. Bundan dolayı yalnız zeytin ekmek yiyenlere, züğürt denilse de, ahmak denilemez.

Bizim yediğimiz kara zeytin, ancak yüzde 1 derecede alkalen olduğundan, bir lokma ekmeğin vereceği ekşiliği bile karşılıyamaz. Onun için zeytin taneleriyle çok ekmek yiyenlerin damarlarında tansiyonun artmasına ihtimal çoktur.

GÖRÜŞLER

Doğum, Sıhhat ve Nüfus Meselesidir.

28.11.39

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Haseki Nisa hastanesinin doktoru böyle diyor. Sadece doğum bir sıhhat ve nüfus meselesi midir? Bunu daha sonra konuşuruz. Evvelâ şu meseleyi halledelim: Bu hastanenin doktoru diyor ki: "Biz icap edersе, bir yatakta iki kişiyi yatırır, yine hastayı açıkta bırakmayız. Çünkü doğum bir sıhhat ve nüfus meselesidir. Lohusa bir kadın, dört gün hastanede yatmadan evine gönderilmez. Eğer hasta evine gitmekte ısrar ederse, o vakit kendisinden senet alır ve sıhhî mahzur görülmemişse, bırakırız. Bütçemizde kundak ve müteferrika için tahsisat vardır. Çocukları gazete kâğıdına sardığımız yalandır,,

Âlâ... Doğum bir sıhhat ve nüfus meselesi ise, iki hastanın bir yatakta yatması, sıhhî bir hâdise midir? Birisine gelen veya evvelden mevcut olan bir hastalık mikrobunun ötekine sirayet tehlikesi yok mudur? Lohusa bir kadının dört gün sonra evine gönderilmesi, sıhhat kanunlarına uygun mudur? Dünya hastanelerinde bu müddet 10 gün olarak kabul edilmiş değil midir? Cahil hasta, evine gitmekte ısrar edebilir, doktorun bir senet mukabili, hastayı evine göndermesi, bu lohusanın evinde ne şartlar dahilinde bakılacağı malûm değilken, gaye olarak gösterilen sıhhati emniyet altına alır mı? Bu senet belki doktoru kanun karşısında mesuliyetten kurtarır, fakat kadının sıhhatini ve çocuğun hayatını kurtarır mı?

Mademki, sıhhat ve nüfus meselesini bu kadar lâübali bir zihniyetle karşılıyabiliyoruz, o halde hastanenin gelişigüzel her odasına, icap ederse bahçıvanın ve kapıcının odasına da yine hasta alıp doğurtmıyalım..... Hastaları dışarıda bırakmamak için, icap ederse bunları helâda da doğurtabiliriz. Çünkü doğum, bir sıhhat ve nüfus meselesidir.

Ben, Haseki Nisa hastanesi doktorunun yerinde olsaydım, şu cevabı verirdim:

"Efendiler... İki hastayı bir yatağa koyduğumuz için bizi itham ediyorsunuz. Kaç yatağımız var ve bu mahdut yataklar için bize bunun kaç misli müracaat vâki olur biliyor musunuz? Eğer bu hastaları buraya kabul etmezsek, evlerindeki kötü şartlar içinde, ebesiz, doktorsuz doğuracak olan bu fakir hastalar belki de ölürler. Bunları buraya kabul ediyorsak, ona biraz daha emniyetli bir doğum imkânı veriyoruz. Memleketin bu büyük hastane ihtiyacı karşısında neden beni itham ediyorsunuz da, bunu bir memleket davası yapmıyorsunuz. Hastaneler hastaları kabul etmiyor, sokakta bırakıyor, diye şikâyet eden sizler değil misiniz? Biz bu kötü şartlar içinde çalışıyorsak, memleket mikyasında bir yoksuzluğu ifade ediyoruz.,,

Eğer böyle demiş olsaydı, Haseki hastanesine çatanlar için, akar sular dururdu. Fakat dava, Haseki Nisa hastanesi davası değildir, memlekette hastaneler davası, umumî hıfzıssıhha ve nüfus davasıdır. Şimdi doğum, sadece bir sıhhat ve nüfus meselesi midir, konuşabiliriz.

Nüfus bir kemiyet meselesi değil, bir keyfiyet meselesidir. Doğum miktarı hudutsuz bir şekilde artabilir. Fakat doğanları yaşatmazsak, doğum hiçbir mâna ifade etmez. Nüfus tezayüdü pek dar nisbetlerde artar. Memlekette nüfusu arttırmak için, ne doğumun artması, ne muhacir celbi katî netice vermez. Doğanlara, yaşamak için azamî sıhhî imkânları, azamî hayat imkânlarını vermek lâzım. Muhacirlerin de sarî hastalıklardan, sıhhatsizlikten, sefaletten korunması, ancak matlûp neticeyi hasıl eder. Yoksa gelişigüzel buraya muhacir getirmek, yüzde elli nisbetinde vefiyat vermek şartiyle doğumu teşvik etmek, nüfusu arttırmaz.

Her şeyden evvel sıhhat ve nüfus telâkkilerimizi değiştirelim. Bir hastane doktoru; doğum, bir sıhhat ve nüfus meselesidir, icap ederse iki hastayı bir yatakta yatırırız. Hasta ısrar ederse, elinden bir senet alıp

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Arabistanda Tanıdığım Tipler

Yazan: KANDEMİR No. 5

Mükemmel Beynelmilel Avantüriye Bir Tip!

— Anlaşılıyor ki dünyadan bihabersin.. Sen bu Ahmedin kim olduğunu biliyor musun?

— Yooo... Ancak Cevat Abbasın "kardeşim„ deyişine bakılırsa bir vatandaş veya Türk muhibbi bir Mısırlı olması lâzım..

— Ne o, ne de öteki..

— Ya nedir öyle ise?.

— Bir vatandaş değildir, çünkü yurduna dönebilmek hakkından mahrum edilmiştir. Bir Türk muhibbi de değildir, çünkü bütün zekâsını ve gayretini Türk adını kirletmeğe hasretmiş bir sefildir. Bunu tanımayışına şaştım doğrusu, ne biçim gazetecisin sen?

— Gazetecinin polis mektebinden yetiştiğini sana kim söyledi ki. Fakat bırak şimdi bunu ve söyle bana, kimdir bu adam?

— Bu, Yemen kralından tut da, tâ.. Habeş imparatoruna kadar dolandırmadık adam bırakmıyan meşhur serseri Ahmettir işte.

— E, Cevat Abbas?..

— Onu da dolandırmıştır. Onu da aldatmıştır. Cevat Abbas Mısır kralının izdivacı merasiminde hazır bulunmak üzere Kahireye geldiği zaman, etrafını saranlar arasında, kim bilir hangi gafilin takdim ettiği bu temiz kıyafetli, kibar tavırlı, gösterişli, girgin sinsiyi de bulmuş, burada kaldığı müddetçe de etrafında fırıl fırıl dönerek her çeşit arzı hizmet eden bu adamın gelmişini geçmişini tahkike elbette vakit ve imkân bulamamıştır. Bu işte Cevat Abbasın yakasına yapışamayız, kabahat bu adamı ona takdim ve tavsiye edendedir. Ben de olsam, sen de olsan başka türlü yapamazdık. Hoş bu resmin altındaki yazı ile imzanın da taklit olmadığı nereden malûm?

— Nerededir, ne yapar, ne iş görür, nasıl yaşar ve kimdir bu Ahmet?

— Sana kısaca söyliyeyim; aslen Türkiyeli, hattâ galiba İstanbullu olan bu zatı şerif, mükemmel bir beynelmilel avantüriye tiptir.

— Yok, bu kadarcık da kısa değil..

— Öyle ise, haydi çıkalım da, adamdaki istidat ve kabiliyete bakılırsa, Türklük hesabına pek acı biteceğe benziyen bu romanı sana bütün teferrüatı ve tafsilâtile anlatayım.

Opera meydanından geçerken arkadaşım karşıdaki büyük gazinoları işaretle:

— Bak, dedi, buraları Türklerin âdeta bir randevu yeridir. Çiftliklerde bulunanlar bile şehre geldiler mi mutlaka bunlara uğrar, birer kahve olsun içerler. Hani İstanbulda taşralıların pazar günleri buluştukları Sirkeci kahveleri gibi. Yalnız bizim meşhur Ahmetle birkaç kafadarı bu gazinoların önlerinden bile geçmezler.

— Sebep?

— İkidir: Evvelâ Mısırın yüksek sosyetesine dalıp adamakıllı bir vurgun peşinde olduklarından buraları küçük görürler. Saniyen hiçbir yurddaşla karşılaşmağa yüzleri yoktur.

Kasrılnil caddesini arkada bırakırken, köşe başında vitrinleri boy boy resimlerle süslenmiş büyük bir mağaza önünde durduk:

— İstanbulun bir zamanlar meşhur olan Vayınbergi!...

Bunu söyliyen arkadaşım ilâve etti:

— Bu da bir tiptir ama, neme lâzım, hem bizden değildir, hem de hiç zararlı sayılamaz. Buraya geldiği gündenberi yerli fotografçılarla müthiş bir rekabete atıldığı için bir lâhza bile nefes alamıyan bu cidden gayyur adam, zannediyorum ki, Kahirede de dikiş tuttura-mıyacaktır. Fransızca, İllustration'un muhabiri mahsusu da olduğu halde, başta saray fotografçısı olmak üzere irili ufaklı, Müslüman, Kıpti, Hıristiyan ve Yahudi bütün fotografçılar ona karşı cephe aldılar ve adama etmediklerini bırakmadılar. Bu sebepledir ki Vayınberg de "Ah İstanbul... Ah Türkiye!." diye yanar durur... İstersen gel, bir uğrayalım..

Daha ilk adımda belli ki Vayınberg işi büyük tutmuş.. Sırf reklâm kuvvetine ve şahsî teşebbüsüne güvenerek bir hamlede Kahirenin en büyük fotografhanesini açmış..

Bizi, yıllardır yollarını beklediği dostları karşılar gibi hararetle istikbal etti ve ilk sözü, hakikaten şu oldu:

— Ah İstanbul... Ah benim Türk dostlarım!.

— Burada da Türkler az değil... Yeni dostlar bulamadın mı?

— Kolonel Ahmet Bey var.. Sonra Macit Bey..

Arkadaşım hafifçe kolumu dürterek, Vayınberge sordu:

— Kim bu Kolonel Ahmet Bey?.

— "Yeni Türkiyenin faal bir rüknü.. Büyük vatanperver, millî mücadele kahramanı... Türkiye Cümhuriyeti Kahire Büyük Elçiliği müşavirlerinden.." diye tanıttılar bana. Başka bir şey bilmiyorum. Yalnız ben, Türkiyede çok uzun zaman yaşadığım halde bu isimde bir kahraman tanıyamamış olduğuma hayret ediyorum doğrusu...

(Devamı var)

Finlerin Cevabı

(Başı 1 incide)

Leningratta ittihaz edilen kararlar da pek şiddetlidir.

Finlândiyanın Mukabil Teklifi

Buna mukabil Finlandiyanın askerî kuvvetlerini geri almak için, Sovyetlerin de ayni şekilde hareket etmelerini ve hudut hâdisesinin tahkikini talep ettiği bildirilmektedir.

Sovyet radyoları Finlandiya hükûmetine en şiddetli neşriyatı yapıyor ve amele mitinglerinde verilen kararları bildiriyor. Karar sureti şudur:

"Finlandiya milletinin itimadını haiz olmıyan hükûmet, Sovyet hükûmetini tahrik etmiştir. Hükûmetimizin ilk davetine hazırız!„

Buna mukabil Helsongfors'da hüküm süren kanaat şudur:

Finlandiyanın Sovyet hududunda tahşit edilmiş askerleri mevcut değildir. Finlandiya hükûmeti, hakikatin meydana çıkmasını mucip olacak her türlü tahkikatı memnuniyetle kabul edecektir.

●

Alman matbuatı hâdiseye karşı lâkayt kalmakta ve meselenin yalnız iki tarafı alâkadar ettiğini söyliyerek ihtilâfın sulhen hallini temin etmektedir.

Valiler Arasında Yeni Nakil ve Tayinler

Ankara, 27 (TAN) — Valiler arasındaki nakil kararnamesi yüksek tasdike iktiran etmiştir. Bu kararnameye göre, Kars valisi Akif Erdoğan Sıvasa, Sıvas valisi Muhtar Akman Giresuna, Mardin valisi Cevat Öçmen Karsa, Bitlis valisi Rifat Şahinbaş Bileciğe, Tunceli vali muavini Sedat Bitlise, Bilecik valisi Seyfi Vekâlet memurlar sicil ve muamelât umum müdürlüğüne, Giresun valisi Feyyaz Tunceli vali muavinliğine naklen tayin edilmişlerdir.

Romanyanın VAZİYETİ

(Başı 1 incide)

aldığı malın parasını da ödeyemiyordu. Bunun için de Romanyadan, Rumen parasının düşürülmesini, veyahut borçların harpten sonra ödenmesini istiyordu. Romanya buna da razı olamazdı. Bu sebeple Almanlar tazyiki arttırdılar ve Rumen hükûmetini sıkıştırmıya teşebbüs ettiler. Bu defaki kabine buhranının sebeplerinden biri de budur.

Fakat Romanyanın vaziyetindeki müşkülât bununla bitmez. Romanya, Tunanın Karadeniz ağzı üzerine oturmuş bir memlekettir. Tunanın ağzına sahip olan memleket bütün Tunaya sahip demektir. Denizyolları kapanınca, Almanya için Tuna yolu ehemmiyet kesbetmiştir. Bütün Orta Avrupa ve Cenubu Şarkî münakalâtı Tuna ile yapılabilir. Balkanlardan geçen demiryolları Almanyanın ihtiyaçlarını temine kâfi değildir. Bu sebeple Almanya Tuna ağzına sahip olan Romanyayı kendi nüfuzu altında bulundurmak ister.

Halbuki Sovyet Rusya, Almanyanın Karadenize inmesine muhaliftir. Karadenizdeki hâkimiyetini tarsin için Tuna ağzına da sahip olmak ister. Bu yüzden Sovyet Rusyanın bir gün Besarabyayı işgal etmek istemesinden korkulur. Bu da Romanyanın haricî siyaseti üzerinde müessir olan âmillerden biridir. Romanya, Tuna boyunda menfaatleri çarpışan Sovyetlerle Almanları idare etmek ve Sovyet tehlikesine karşı da tedbir almak mecburiyetini duymaktadır.

Romanyanın komuşlarile de ayrıca halle muhtaç davaları vardır. Macaristan Transilvanyayı, Bulgaristan Dobriçeyi ister. Almanya, Romanyayı tazyik için bu iki komşuyu Romanyaya musallat etmeğe çalışır. İtalya bu vaziyetten istifade ederek, Romanyayı komşularıyle barıştırmıya ve bu suretle Tuna ve Balkan memleketlerini nüfuzu altına almıya gayret eder. Ve bu suretle Balkanlar büyük devletlerin siyasetlerinin ve emperyalist emellerinin çarpıştığı saha olmuştur.

İşte Romanyayı tazyik eden hâdiseler bunlardır ve bu hâdiseler zaman zaman kabine buhranları halinde indifalara sebebiyet vermektedir.

Filvâki Romanyanın haricî siyasetinde bir değişiklik olmamıştır. Romanya bütün bu siyasî manevralar içinde Balkan antantına sadık kalmış, komşulariyle sulh yolile anlaşmak fikrinden vaz geçmemiş, hattâ Tuna ve Balkan memleketlerinden mürekkep bir bitaraf blok teşkiline de taraftar olmuştur.

Fakat Balkan ve Tuna memleketleri kendi aralarında anlaşıp kuvvetli bir blok vücude getirmedikçe, büyük devletlerin siyasî manevraları durmıyacak, bu siyasî manevralar durmadıkça da, ne Romanyada, ne de Balkanlarda sulh ve emniyet garanti altına alınmış olmıyacaktır.

Dahiliye Vekilinin Hatay ve Adanadaki Tetkik Seyahati

Antakya, 27 (A.A.) — Dahiliye Vekili Beylan yoluyla İskenderuna hareket etmiştir. Vekil Beylanda bir müddet kalmış, halkın dileklerini tetkik ve tesbit etmiş, İskenderuna hareket etmiş, orada şerefine verilen ziyafette bulunduktan sonra Adanaya hareket etmiştir. Vekil dün sabah Adanaya varmış, merasimle karşılanmış, Atatürk anıtına bir çelenk koymuş, Adanada imar işlerini tetkik eylemiş şehri gezmiştir.

Vekilin buradan Mersine gitmesi muhtemeldir. Hatayı ziyaret münasebetile Dahiliye Vekili, Millî Şefe bir telgraf çekmiş, Hataylıların sarsılmaz tazim duygularını bildirmiştir.

Millî Şef, Dahiliye Vekiline verdiği cevapta "tetkiklerinizin güzel Hatay için faydalı olacağına eminim„ demiştir.

Ayni maksatla Başvekil ile Dahiliye Vekili arasında da telgraflar teati edilmiştir.

Alman Mallarını Müsadereye Ait Emirname Neşredildi

(Başı, 1 incide)

evvel gemiden ayrılmaktan imtina etmiştir. Mürettebat ve yolcular, sandallara ve sallara binmişlerdir. Kaptan, müteakiben bir sala binmiştir. Biraz sonra kaptan, bir İngiliz muhribi tarafından alınmış ise de birkaç dakika sonra ölmüştür. 140 kişi tahlisiye sandallarına binmişlerdir. Diğerleri ellerine ne geçmiş ise ona yapışmışlardır. İnfilâk neticesinde birkaç kişi telef olmuştur.

Adolf Voermann adındaki ve 8577 ton hacmindeki Alman vapuru, bir İngiliz gemisi tarafından aranılmaktan kurtulmak için Atlas Okyanusunun cenubunda kendisini batırmıştır. 127 kişiden ibaret olan bütün mürettebat ile 18 i kadın olmak üzere 35 kişiden müteşekkil bulunan yolcuları kurtarılmıştır.

Şimal denizinde bir İngiliz kruvazörü Alman tayyareleri tarafından hücuma uğramış ve üç Alman tayyaresi 14 bomba atmıştır. Yedi Alman tayyaresi ikinci bir hücum daha yapmıştır. Bu hücumlardan hiçbiri muvaffak olamamıştır. Öyle anlaşılıyor ki, Alman tayyarelerinin İngiliz harp gemilerine karşı hücumları akim kalmıya mahkûmdur.

Amirallik dairesi, bir İngiliz harp gemisi tarafından zaptedilerek İngiliz musadere mürettebatı tarafından bir İngiliz limanına doğru yola çıkarılmış olan Borkum adındaki Alman vapurunun bir Alman tahtelbahirinin tecavüzüne maruz kalmış olduğunu bildirmektedir. Borkum, İngiliz sahillerinde karaya oturmuş ve mürettebatı tarafından terkedilmiştir. İngiliz mürettebatı arasında telefat yoktur, fakat 4 Alman bahriyelisi öldürülmüştür.

Bir Alman balıkçı gemisi. Danimarkaya ait Langeland adası yakınında bir mayine çarparak batmıştır. Mürettebatından üç kişi bir Danimarka torpidosu tarafından kurtarılmıştır. Diğerlerinin ne oldukları malûm değildir.

Bir çarpışma neticesinde hasara uğrayan İngiliz Stangate vapuru, bu gece, İngilterenin şark sahillerinde bir liman civarında karaya oturmuştur.

★

Londra, 27 (A.A.) — Londranın, mıknatıslı mayinlerin seyrini keşfettiği ve bu âletlerin bundan böyle tehlike teşkil etmiyecekleri katiyetle söylenmektedir.

Resmen bildirildiğine göre, bu ayın 25 inde hitama eren hafta içinde hacimlerinin yekûnu 26.000 tona baliğ olan 11 İngiliz vapuru batırılmıştır. Hacimleri yekûnu 24.000 tona baliğ olan 4 bitaraf vapur ile iki Fransız vapuru da keza batırılmıştır. Fransız vapurlarının hacimleri yekûnu 3.000 tondur.

★

Brüksel, 27 (A.A.) — İngiliz sularında mayin tehlikesi yüzünden Ostende ile Douvres arasında yolcu vapurlarının işlemesi muvakkaten tatil edilmiştir.

Bitaraf Bir Balkan Bloku İçin Faaliyet

(Başı 1 incide)

lan yolları tutuyordu. Müttefikler, Romanya, Yunanistan ve Türkiye ile alâkadar oldukları halde iki Slav memleketi olan Bulgaristan ve Yugoslavyaya karşı hiçbir taahhüde girişmemişlerdi. Macaristan, Romanya münasebetleri şüphe içinde yüzüyordu. İtalyanın Arnavutluktan hareket ederek Selâniğe doğru yürümesi ihtimali bütün Balkanları endişeye düşürüyordu.

Bitaraf Bir Blok İçin

Elhasıl harp koptuğu zaman Balkanlar dağınık ve hazırlıksızdı. Almanlar harbin başlangıcında buraya dönmüş olsalardı mühim bir mukavemet göremezlerdi. Ve o zaman Balkanları yalnız Rusya kurtarabilirdi. Bugün anlaşılan bir hakikat, Kalineskoyu öldürmeden maksadın, Almanyanın Romanyaya müdahalesini haklı gösterecek karışıklıklar vücude getirmek, böylece Karadenize inmek, Bulgaristana karşı hâkim bir vaziyet almak ve böylece boğazları tehdit etmekti. Onun için bu hâdise, bütün Balkanları sarstı ve Balkan diplomasisi cenubu şarkî bitaraflarından müteşekkil ve Karpatlardan Egeye kadar uzanan birleşik bir blok vücude getirmeğe koyuldu.

Bu yolda hallolunacak iki mesele vardı. Bunlar Macaristan ve Bulgaristanın hudut tashihine ait talepleridir. Romanya ile Macaristanın arasını bulmak için çalışan Yugoslavyanın ileri sürdüğü teklifler, geçen yaz mevsiminde menfi bir mukabele gördüğü halde birkaç hafta önce iyi karşılanmış ve iki taraf huduttaki askerlerini çekmişlerdir. Rusya, Almanyanın Balkan yolunu sed etmiş olmasına rağmen Romanya ve Macaristan hududunda Peşte ile Bükreş arasında anlaşma imkânlarını artırmış, ve Macaristanı komşu devletlerle anlaşmağa teşvik etmiştir.

Bulgar meselesi ise henüz hallolunmamıştır. Yugoslavyanın tavassutu da bu sahada pek müfit olmamaktadır. Aradaki bürudetin sebebi kolay kolay anlaşılamıyor. Fakat bunu Alman diplomasisine ve propagandasina atfetmek mümkündür. Fon Ribbentropun Makedonyalı Mihailof ile müzakerede bulunduğuna dair intişar eden şayialar da bu intıbaı takviye ediyor. Rusya sayesinde Galtaz yolile şarka doğru inmekten menolunan Almanya, Selâniğe doğru giden ikinci yolu sed edecek her bloka fena nazarla bakar. Yugoslavya müdafaasının cenahında bulunan ve cenuptan Romanyanın kara yollarına karşı duran Bulgaristan, bu blokun anahtarıdır. Bu anahtara göre kilit uyduracak devlet de Yugoslavyadır.

Boğazların Müdafaası Meselesi

Balkan emniyetinin en köklü meselesi Boğazların müşterek müdafaasıdır.

Bulgaristan, Boğazların müdafaası bakımından Türkiye için ileri bir karakoldur. Sonra daha başka sebepler dolayısile münasebetlerin ıslahı, hayatî bir kıymeti haiz olan bu münasebetlerin düzelmemesi için sebep yoktur. Bulgaristanın, hiçbir talepte bulunmadığı bir devlet, Türkiyedir. Bulgaristanın müdafaa meselelerine müşterek gözle bakması ise, Türkiyenin bazı taleplerini ehemmiyetten düşürebilir. Bugün iki taraf huduttaki kuvvetlerini çektikleri için buradaki vaziyet ümitsiz değildir. Fakat anlaşmayı tamamlamak için Bulgaristan ile Yunanistanın da arasını bulmak lâzımdır. Bu anlaşma, diğer anlaşmaları da kolaylaştırır ve işler biraz ilerledikten sonra Türkiye, Romanya ile olan meselelerin halli-ni de kolaylaştırır.

Macaristan ve Bulgaristan meselelerinin hallinden sonra bu blokun Akdeniz devletlerile münasebeti meselesi kalır.

Gerçi Tuna devletlerinin endişe ettiği taarruz şimalden gelebilecektir. Fakat Türkiye ile Yunanistan buna karşı müdafaayı, cenupta, Selânik ve Boğazlarda yapmayı tasarlamaktadır Çünkü Yunanistan, deniz devletleri olan müttefiklerden teminat almıştır. Ve Türkiye de Ankara paktile müttefiklere bağlıdır. Fakat bu iki devlet için İtalyan dostluğu da hayatî bir kıymeti haizdir. Nasıl Bulgaristanın bitaraflığı Romanya ve Yugoslavya için hayatî bir kıymeti haizse, Arnavutluğu işgal eden İtalyanın vaziyeti de Türkiye ve Yunanistan için ayni kıymeti haizdir. Onun için Yunanistan, İtalya ile münasebetlerini düzeltmiş olmasından memnundur.

Fakat İtalya ile iş beraberliği yapmak, İtalyanın Hırvatistandaki faaliyetinden şüphe edildiği için Yugoslavyada bir dereceye kadar endişeler uyandırmaktadır. O halde Romanya, Macaristan, Türkiye ve Yugoslavya arasındaki irtibatı takviye için Roma ile Belgrat arasındaki münasebetlerin daha hoşnutluk verici bir mahiyet alması lâzımdır. İtalya - Yugoslavya münasebetleri düzelir ve İtalya — Türkiye münasebetleri ilerlerse, ki, bunun alâmetleri göze çarpmaktadır, bütün endişeler bertaraf olur.

Meselenin bu derece mufassal olmasına rağmen ilerlemiş olması hayrete değer. Vaziyet umumî bakımdan ümit vericidir. Fakat zaman kısadır.

Dün Tahtakalede Bir Han Yandı, 8 Kişi Yaralandı

Dün akşam Tahtakalede telefon idaresi karşısındaki Baltacı hanında yangın çıkmış, bina ve altındaki mağazalar tamamen yandığı gibi beşi itfaiyeci olmak üzere 8 kişi enkaz altında kalarak muhtelif yerlerinden ağır yaralanmışlardır.

Yangını saat tam 17,34 te Beyazıt kulesi görmüş, telefonla itfaiyeye haber vermiştir. 6 dakika sonra Fatih grupu yangın mahalline yetişmiş ise de ateşin gittikçe büyümek istidadında olduğu görülünce Beyoğlu grupundan da bir müfreze çağırılmış, bu suretle Baltacı hanı dört taraftan sıkılan bol bir su altına alınmış ve yangın saat tam 20,30 da söndürülmüştür.

Bina birdenbire çöktü

Saat on sekize doğru ateşin hissedilir derecede bastırıldığını gören itfaiye müdür muavini Hamdi Tokay, binanın alt katındaki mağazalardan birisine girerek etrafı tetkik etmek istediği bir sırada yangının en çok tahribat yaptığı kısım büyük bir gürültü ile çökmüş, Hamdi Tokayla yanındakiler enkaz altında kalmışlardır. Arkadaşlarının ölmek üzere olduğunu gören itfaiyeciler bir taraftan ateşle boğuşurlarken, diğer taraftan tahlis işine başlamışlar ve 20 dakika zarfında hepsi kurtarılarak Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmışlardır.

Enkaz altında kalanlar, itfaiye müdür muavini Hamdi Tokay, İstanbul grupu âmiri İsmail, İstanbul grupundan 441 Yusuf, 190 Koca Mehmet, 201 Mustafa, han sahibi Ahmet Hulûsinin oğlu Hasan ve kâtibi İsrail ile dün geç vakte kadar isim ve hüviyeti tesbit edilemiyen bir hamal olmak üzere sekiz kişidir. İtfaiyecilerden hemen hepsinin de kolları ve bacakları kırılmıştır. Bilhassa Yusuf ile Mustafanın yaraları ağır ve tehlikelidir. Kazadan en ucuz kurtulan Hasan ile kâtip İsrail olmuştur. Bunların ilk tedavileri yapılarak evlerine gönderilmişlerdir.

Zarar ve ziyan miktarı

Zarar ve ziyan bilânçosu şudur: Yanan Baltacı hanının dörtte biri evkaf idaresine, mütebaki hisseleri de kırtasiye tüccarı Ahmet Hulûsiye aittir. Binanın nısfı Asigürasyon sigorta şirketine sigortalıdır. Hanın alt katında Ahmet Hulûsinin kırtasiye mağazası, Paul Zazaya ait nalburiye mağazası, üst katta Arona ait boyaha ne tamamen yanmıştır. Zararın 70 - 80 bin lira arasında olduğu tahmin edilmektedir.

Ateş boyahaneden çıktı

Dün geç vakte kadar yapılan tahkikata göre, ateş Aranın boyahanesinden çıkmıştır. Kaynamakta olan boya kazanının birdenbire taşması bir çok aksamı ahşap olan boyahaneyi birdenbire sarmıştır.

Yangının bir kast eseri olup olmadığı hakkında şimdiden bir şey söylemek mümkün değildir. Bu cihet, ehemmiyetle tahkik edilmektedir.

Yangın esnasında Emniyet müdürü Muzaffer Akalın ile Eminönü kaymakamı ve itfaiye müdürü de bulunmuşlardır.

Almanya Holandayı Ergeç Çiğniyecektir

(Başı 5 incide)

tesis edecekleri üslerle İngilterenin payitahtı olan Londraya 225 kilometre sokulmuş olurlar. Holanda sahillerine yerleştirilecek sahil bataryalarile de Şimal denizinin o kısmında hâkimiyeti temin ederler. Bu suretle Alman uçakları şimdiki gibi bütün seyrettikleri mesafe içinde düşman hâkimiyeti altında bulunan denizlerden geçmek ve avdet etmek gibi en tehlikeli bir vaziyetten de kurtulmuş olurlar.

Bu teknik sebepler dolayısile, Almanyanın katî ve öldürücü hava hücumları tehditlerini tatbik edecek vaziyete girmesi için Holandayı ergeç çiğnemek mecburiyetinde kalacağını düşünüyorum. Aksi takdirde Alman hava tehdidi yarım tesirli ve kendileri için hayli pahalıya mal olan bir blöften ibaret kalmıya mahkûmdur.

evine göndeririz, der ve bunun sıhhate uygun ve nüfus bakımından faydalı olduğunu iddia ederse, bu zihniyete acımaktan başka yapacak bir şey kalmaz.

Çocukları gazete kâğıtlarına sarmıyorlarmış, yalanmış, memnun olduk... Amma ötesi?....

28.11.39

Ava, Avcılığa Dair Yarenlikler

Tavşan Deyip Geçmeyiniz!

Yazan: Aka Gündüz

- Av mevsimi münasebetile —

— 3 —

(Başı dünkü sayımızdadır)

Dikmen tepesindeki jandarma karakolu silâh seslerini doyar duymaz marş marşla Celâl Davudun uzandığı baş siperinin başına dikilir. Silâhşör vakayı anlatır. Beşi birden avcıya yayılarak dedeye bir çevirme hareketi yaparlar. Üç beş adım kalır kalmaz, iş anlaşılır:

Babaç eşeğin biri, dedenin mezar taşı dibinde yeşil ot bulmuş, keyifle otlanırken arada bir başını sallayıp, anafordan ve enstantane zengin olanlar gibi başını dikip dikip kulaklarını sallıyormuş. Bizim Celâl Davut Arıbal da.....

Gelgelelim tavşanın saz çalıp türkü söylemesine.

Tavşanın saz çalması, benim gibiler gibi kırkından sonra saz çalmamıza uymaz.

Tavşanın saz çalması, bizim radyonun takırtılı tıkırtılı tanbura çalmasına da benzemez. Pek orijinaldir. Bu sazın sesi çığırtma denilen yedi delikli ince düdükle ıslık arasındadır. Türküsünün makamı çok defa evice yakın tizimsi bir perdede karar kılar.

Ben de amma da çok şey biliyorum. Konservatuara şan profesörü mü olacağım ne. Tevazu göstermeli. Ben sazdan cazdan anlamam. Benimki bilgi değil, görgüdür, duygudur.

Tavşan hıyarın, karpuzun hallerde satılanlarını sevmez, Belediye hem pahalı sattırır, hem kelek diye. Körpesini sever. Fakat taze ot köklerine de bayılır, sütlü olduklarından. Böylesini bulunca acele ve iştiha gösterir. Hemen saldırır. Kökün ucu bazı sert düşer. Sivri dişlerinin arasına saplanır, çıkmaz, uğraşır dururken kökün uzun, yeşil otlarından birinin ucu da burnuna kaçar. Tavşan sinirlenir. Soluk soluğa uğraşırken nefesi ota sürtüp geçer, hemen bir ses çıkarır. Hani biz de çocukken ot koparıp parmaklarımızın arasına koyar, öttürürdük ya, işte öyle bir şey. Uğraşa uğraşa çıkaramayınca büsbütün sinirlenir, bir yandan da otun sesi kızdırır, haykırmağa başlar. İşte tavşanın saz çalması ve türkü söylemesi budur. Göcen denilen yavru tavşanlar bu müziğe pek meraklıdırlar. Dâhî bestekârlar bu tavşan senfonisini alıp armonize, modernize ve kübikize ederlerse müzik hazinemiz bir kat daha zenginleşir. Yoksa biteviye maval okumakla iş bitmez. Bir tavşan ki bir ot kökü ile...

Sadede gelmek lâzım olduğunu anlamaktayım.

Tavşanın sürat ve tahammül koşularında kırdığı veya kazandığı rekorlar Berlin olimpiyadında şöhret alan kayakçılarımızdan üstün değilse de ona yakındır. Bilmiyenler derler ki tavşanın ard ayakları uzun olduğu için yokuş yukarıya çok kaçar da ön ayakları kısa olduğu için bayır aşağı koşamaz. Bilâkis tavşanın dikine koştuğu pek az görülür. Ardları uzundur diye bütün vücudünü neye yorsun, hem bilir ki bir safdil insan değildir, niçin çalıyı dikine sürüsün? Bayır aşağı koşmaz, gönye çizer. Yani bayırın bir noktasından havaya doğru orizontal fırlar ve sürati iptidaiyesinin bittiği hava noktasından şavullamasına yere iner ki tavşanlar arasında buna bayır gönyesi denilir. İnsanlar da bunu bilseler tepe aşağı yuvarlanmağa mecbur oldukları zaman zahmet çekmezler.

Çoğu yanlış bellemiştir, derler ki kadın kediye veya kedi kadına benzer: İkisi de tuvalete pek düşkündür... Ya tavşan? Tavşanı unutuyorlar. Asıl tavşanın kadınla dehşetli münasebeti vardır.

Uydurma bektaşi ile tenbel bostancıdan başka tavşanın aleyhinde bulunan yok gibidir.

Çünkü tavşanın faydaları saymakla tükenmez. Şuracıkta akla geliverenleri sayayım da görünüz:

Dört denildiğine göre, dört ayağının dördünde de birer marifet vardır. Biri soba tepsisinin küllerini süpürmeğe yarar, biri kundura cilâlamağa elverişlidir, biri fırında pişen kazın üstünü yağlar, biri de nazik eşyanın tozlarını alır. Dahası var, ayak kemiklerinden zarif, orijinal sigara ağızlığı yapılır ki pos bıyıklı Yunan adalıları arasında pek modadır.

Başı büyü bozmağa birebirdir. Büyüsüne tavşan başı, tâbirini hepimiz biliriz. Sevgilinizi büyü ile sizden ayırıp kendisine ciro edenlerin kapısı eşiğine gizlice bir tavşan başı gömerseniz büyü hemen bozulur, sevgiliniz tekrar size döner. Bunu ben demiyorum, Abdülhamidin büyücübaşısı Ebülhüda demiş. Tavşanın bıyıkları da faydalıdır. Üç telini yakıp tütsü verirseniz vefasız sevgiliniz sizin için yanıp kül olur. Öteki bıyık kıllarını da tezhip ve minyatür işlerinde kullanırsınız. Tavşan kuyruksuzdur dedimse hiç yok demedim, lokma kadar kuyruğu var ve işe yarar: Pencere camları bazı bir noktada kırılıp yıldız gibi çatlaklıklar yapar. Bu kuyruğun deri tarafına biraz tutkal sürüp o noktaya yapıştırırsanız camınız yeni gibi sağlamlaşır. Tavşanın en makbul ve faydalı yeri (hanımlık) ıdır.

Eski kürkçüler tavşan derisine (hanımlık) derlerdi. Bugünkü kürkçülerin ne dediklerini bilmem ama, eskilerinden çok marifetli olduklarını bilirim. Tavşan derisi lûtr, samur, nafe, tay gibi makbul mantoluk kürkler için bulunmaz bir hazinedir. Erbabı, tanesi on beş kuruşluk tavşan derilerini öyle bir işler, öyle bir boyar, öyle bir şekle getirir ki mantosunu dört beşyüz liraya yutturur. Birçok hanımlar da bu mantoları kocalarına, ağalarına, aşnafişnalarına aldırıp kuşanarak lûtrdür, samurdur, nafedir diye çalım atarlar, caka satarlar. Tüyü kısa ise fötür denilen pahalı şapka yapılır, uzunsa dünyanın Çin ipeğinden daha güzel ve daha pahalı şalları, şarpları dokunur. Ankarada bilinmiyen ve bulunmıyan Ankara tavşanının tüyünün bir kilosu yirmi kâğıt liradır. Halbuki tüyünü döken insan iki para etmez. Ne büyük fark!

(Alt tarafı yarın)

Tuvaletinizi yaparken
Pudra altına daima
KREM PERTEV
sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mâni olur. Yağlı ve yağsız olan tüp ve vazoları vardır.

Fatih sulh 3 üncü Hukuk hâkimliğinden: Fatih medreselerinde belediyeye ait levazım anbarında bekçi iken 28 - 5 - 938 de vefat eden Mustafanın tarihi ilândan itibaren alacak ve borçlularının bir ay ve iddiayı veraset edenlerinin üç ay içinde mahkememize müracaatları aksi halde terekesinin hazineye devredileceği ilân olunur. (22710)

Kiralık Kat

Galata Perşembe pazarı Samur sokakta İş Hanım İKİNCİ KATI tamamen KİRALIKTIR. Taliplerin mezkûr kata müracaatları

Dr. SUPHİ ŞENSES
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız.
Tel : 4392

Fatih Sulh 3 üncü Hukuk hâkimliğinden: Hatice vekili avukat İsmail Hakkı müvekkilinin kocası Eşref Varol aleyhine açtığı nafaka davasının muhakemesinde Eşrefe Kadıköy Moda caddesi sarraf Ali sokak 13 sayılı hanede tebligat gönderilmişse de bulunamadığından ve ikametgâhının meçhuliyeti hasebile ilânen tebligat icrasına karar verildiğinden muhakeme günü olan 25 - 12 - 939 saat 10 da dava olunan Eşref mahkemede hazır bulunmadığı takdirde gıyabında muhakemeye bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Traş bıçakları geldi
Ve daima piyasamızda mevcut olacaktır.

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Beher kilosunun tahmin beedeli	İlk teminat	Eksiltme şekli günü ve saati
Kavrulmuş fındık	1900	45		
Çekirdeksiz üzüm	2200	20		
Kuru incir	1900	20		
Ceviziçi	2300	35		4/XII/1939
Kuru kayısı Malatya	1000	70		Salı günü saat
Elma Amasya	4200	20		14 te açık
Elma Gümüşhane	4200	15		eksiltme
Ayva	780	10		
Portakal Dörtyol	10700	4,375		
Portakal Alanya	5700	3,75	413,24	
Mandaline Rize	4000	2,5		

1 — İstanbul Kız Öğretmen Okulu muallim ve pansiyon kısımlarının yukarda mikdar ve beher kilo ve adet ve tahmin bedellerile ilk teminatı ve eksiltme saati hizalarında yazılı yaş ve kuru meyveler açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme İstanbul Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Liseler muhasebeciliğinde toplanan Komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin ilk teminatlarını belli gün ve saatten evvel Liseler Muhasebeciliği veznesine yatırılarak teminat makbuzlarını ve yeni yıl Ticaret Odası vesikalarını eksiltme zamanında Komisyona vermeleri.

3 — İsteklilerin şartnameyi okul idaresinden görülüp okuyabilecekleri ilân olunur. (9527)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İhalesi evvelce ilân edildiği halde istekli çıkmıyan asgarî 350 azamî 450 ton mazotun ihalesi 15-12-939 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 de Galata rıhtımındaki umum müdürlük binasında toplanacak olan satınalma komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 32940 lira ve muvakkat teminatı 2470 lira 50 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını bildirilen vakitten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine tevdi etmeleri lâzımdır.

Bu baptaki şartname sözü geçen komisyonda her gün görülebilir. (9758)

Buruşuklukları ve lekeleri NASIL Temizlemeli?

Bu Yeni ve Cazip Güzellik Reçetesini Tecrübe ediniz.

Cilt hüceyrelerinden çıkarılmış ve genç ve sağlam bir cildin unsurlarına müşabih yeni ve kıymetli cevher ülâsası: "BİOCEL,, tabir edilen ve Viyana üniversitesinin meşhur bir profesörü tarafından keşif ve genç hayvanlardan gayet itinalı bir tarzda istihsal edilen bu kıymetli cevher, cildin unsuru olan pembe renkteki Tokalon kremi terkibine karıştırılmıştır. Bu kremi her akşam yatmazdan evvel kullanınız. Siz uyurken, cildiniz bu kıymetli cevheri mas eder. Her sabah uyandığınızda cildinizin daha açık, daha taze ve daha genç olduğunu göreceksiniz. Gündüzleri de yağsız beyaz renkteki Tokalon kremini kullanınız. Bu kolay tarzı tedavi sayesinde her kadın 10 yaş daha genç görünebilir ve genç kızların bile gıpta nazarile seyredeceği şayanı hayret bir cilt ve bir tene malik olabilirsiniz. Tokalon kreminin müsmir neticeleri garantidir.

Güzellik süse, süs zevke bağlıdır.

ÇKM

Süs de, güzelliğin ve zevkin ifadesidir.

C. K. M' den

alışveriş edenler süslü ve zevkli giyinmiş olurlar

HACI BEKİR ŞEKERİ

Güneşe benzer, onun girdiği yere hastalık girmez.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Karaköy, Beyoğlu, Kadıköy.

Şirketi Hayriyeden:

Boğaziçi vapurlarına mahsus KIŞ TARİFESİ, 1/12/939 Cuma sabahından itibaren tatbik edilecektir.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lûtfü DÖRDÜNCÜ, Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. Basıldığı yer: T A N Matbaası

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN:

Eyüp, Fatih, Eminönü, Beyoğlu, Beşiktaş, Üsküdar, Kadıköy Malmüdürlüklerinden mütekait dul ve yetimlerin Birincikânun 939 ilâ Şubat 1940 üç aylık maaşlarının tediye günleri...

TARİHİ		Beşiktaş Malmüdürlüğünden		Beyoğlu Malmüdürlüğünden		Üsküdar Malmüdürlüğünden		Eyüp Malmüdürlüğünden	
		Mülkiye yetim ve tekaütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Mülkiye yetim ve tekaütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Mülkiye yetim ve tekaütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Mülkiye yetim ve tekaütleri	Askeri yetim ve tekaütleri
4.12.939	Pazartesi	1—150	1—350	1—200	1—600	1—300	1—600	1—40	1—100
5.12.939	Salı	151—35(	351—700	201—550	601—1200	301—600	601—1200	41—80	101—200
6.12.939	Çarşamba	351—500	701—1000	551—800	1201—1801	601—900	1201—1800	81—120	201—400
7.12.939	Perşembe	501—650	1001—1300	801—1050	1801—2400	901—1200	1801—2400	121—160	401—500
8.12.939	Cuma	651—800	1301—1600	1051—1300	2401—3000	1201—1500	2401—3000	161—ilâ	501—ilâ
9.12.939	Cumartesi	801—ilâ	1601—ilâ	1301—ilâ	3001—ilâ	1501—ilâ	3001—ilâ	0	601—ilâ

TARİHİ		Eminönü Malmüdürlüğünden		Kadıköy Malmüdürlüğünden		Fatih Malmüdürlüğünden			
		Mülkiye yetim ve tekaütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Mülkiye yetim ve tekaütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Mülkiye yetim ve tekaütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	1 inci Kişe	Askeri yetim ve tekaütleri 2 inci Kişe
4.12.939	Pazartesi	1—400	1—500	1—250	1—500	1—500	1—500		3001—3500
5.12.939	Salı	401—100(	501—1100	251—500	501—1000	501—1000	501—1000		3501—4000
6.12.939	Çarşamba	1001—1400	1101—1600	501—750	1001—1500	1001—1500	1001—1500		4001—4500
7.12.939	Perşembe	1401—1800	1601—2100	751—1000	1501—2000	1501—2000	1501—2000		4501—5000
8.12.939	Cuma	1801—2200	2101—2600	1001—1250	2001—2500	2001—2500	2001—2500		5001—5500
9.12.939	Cumartesi	2201—ilâ	2601—ilâ	1251—ilâ	2501—ilâ	2501—ilâ	2501—ilâ		5501—ilâ

1 — Zat maaşları sahiplerinin muayyen günlerde gişelere müracaatla maaşlarını almaları lâzımdır. Aksi takdirde istihkakları umumi tediyattan sonra verilecektir.

2 — Tediyata sabahleyin saat dokuzdan itibaren başlanacak ve on ikiye kadar devam edilecektir. Ve öğleden sonra saat 13 te tekrar başlanarak 17 de nihayet bulacaktır.

3 — Maaşlarını Emlâk Bankasından alacak olan zat maaşları sahiplerinin cüzdanlarının malmüdürlüklerince vizesine lüzum yoktur. Bunlar doğrudan doğruya bankaya müracaatla istikrazatta bulunabileceklerdir.

ÇOCUK ANSİKLOPEDİSİ

Muallimlerin ve mektep talebesinin en kuvvetli yardımcısı, çocuğun en zengin kütüphanesidir. Çocuğunu seven her babanın yavrusuna verebileceği en güzel hediyedir. Müessesemiz tarafından neşredilmiştir. Evinizde bir tane bulundurunuz.

TAN

SALI, 28 İkinciteşrin 1939 TANEVİ *İstanbul Ankara Cad. No. 102* BEŞİNCİ YIL = No. 1554

TELGRAF: TAN, İSTANBUL TELEFON: 24310, 24318, 24319

AŞKIN TEMİZİ

Yazan: AKA GÜNDÜZ

Satış yeri: TAN - İstanbul

Fiyatı: 100 Kr.

Son Harekâta Ait Muhtelif Resimler

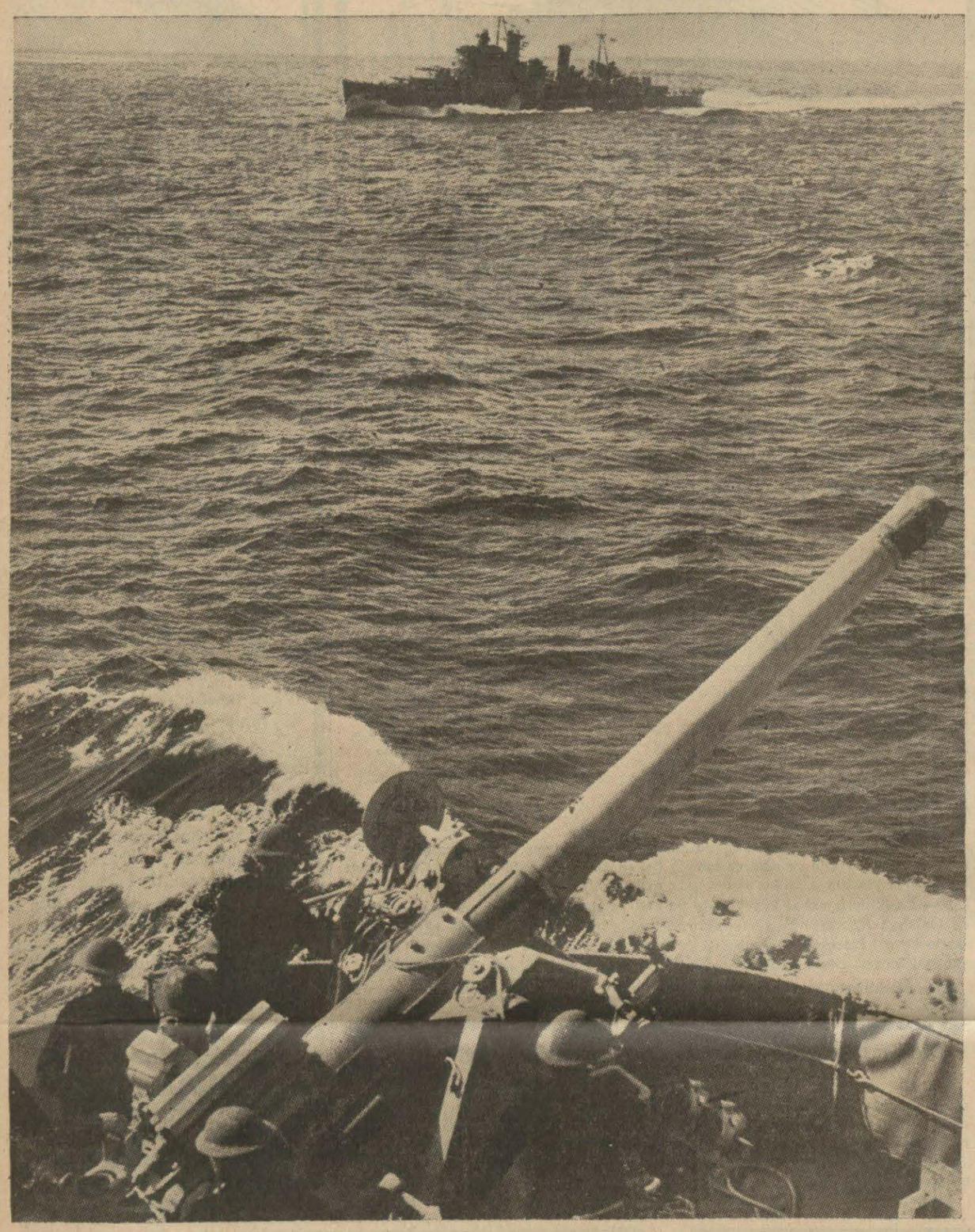

Bir İngiliz kruvazörü, ticaret yolla rını Almanların taarruzundan korumak için Şimal denizinde devriye vazifesini yapıyor.

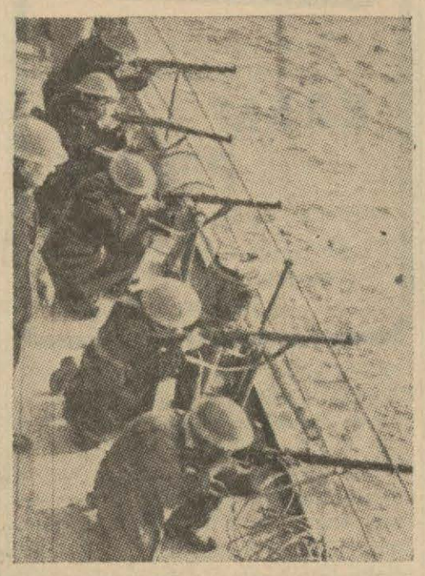

İngiliz bahriyelileri, Alman mayinlerini birer birer patlatıyorlar.

Zararsız hale konulan bir Alman torpili denizden çıkarılıyor

Alman mayinlerine çarparak batan bir geminin kurtarılan yolcularından iki çocuk hastanede

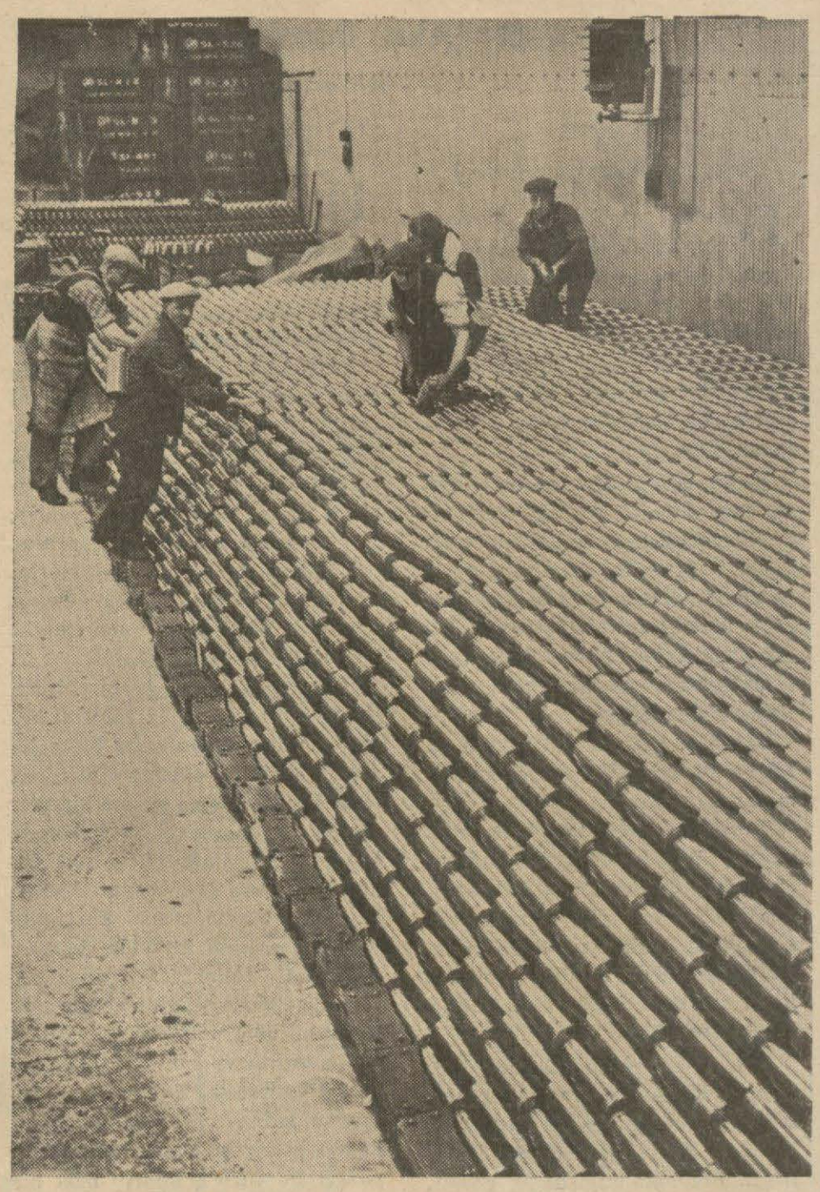

3ir İngiliz mühimmat fabrikasında top mermisi imal ediliyor: Bu fabrika, senede 1 milyon top mermisi yetiştirmektedir.

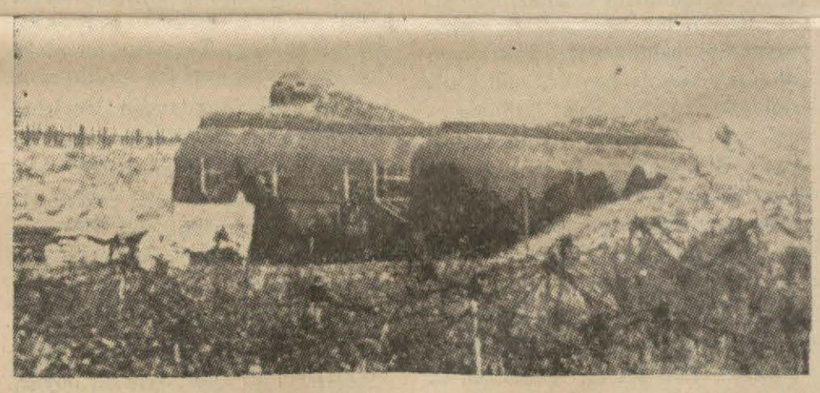

Majino hattında zırhlı tarassut kulelerinden bir görünüş..

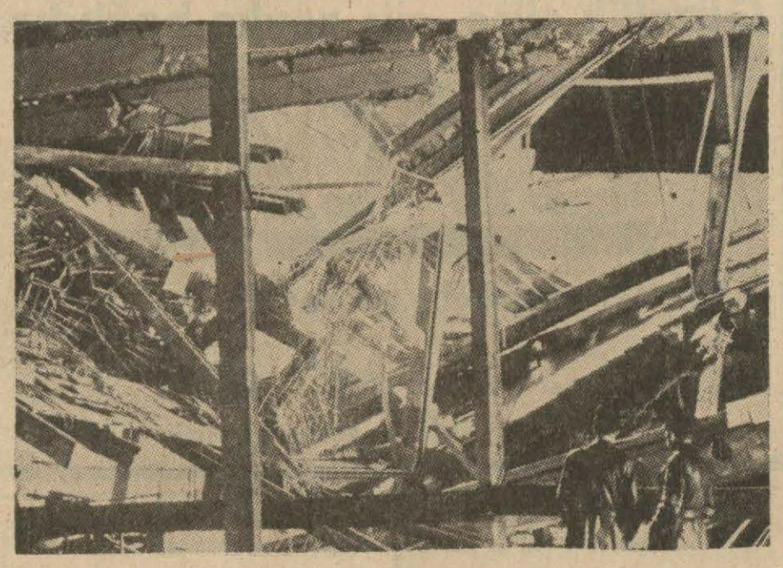

Münihte Hitlere suikast hazırlanan birahanenin infilâktan sonraki hali

VAKİT. NAKİTTİR..

5 porsyonluk bir komprime ile (su ve ateşten gayri hariçten hiç bir madde ilâve etmeyi düşünmeksizin) 15 kuruş mukabilinde 15 dakika gibi kısa bir zamanda zengin ve iştihalı bir sofra hazırlayabilirsiniz.

Maruf ve meşhur lokantalarımızda dahi bu derece nefis bir corbayı her zaman bulamazsınız.

Büyük yardım ve faydası aşikâr olan çorbalık sebze komprimelerimizin senelerce nefaset ve tazeliğini muhafaza ettiğine şahit olacaksınız.

ÇAPAMARKA

Mercimek, bezelya, nohud ve sair hububat sebze - ve çorbalık komprimelerini kilerinizde bulundurmayı ihmal etmeyiniz.

Yedek erzak: Tasarruf edilmiş servet gibidir. Bilhassa dar ve sıkışık bir zamanda kıymeti daha çok takdir edilir.

Aileler için olduğu kadar yolcular ve sporcular için de her zaman ve her yerde sıcak bir yemek temini kabildir. Bakkallarınızdan 50 gramlık bir komprime 9, 100 gramlık bir komprimeyi 15 kuruştan alabilirsiniz.

Beşiktaş: ÇAPAMARKA Tarihi tesisi 1915

GRİPİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra mutlaka günde 3 defa dişleri niçin temizlemek lâzımdır

Çünkü Unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin difteri, bademcik, kızamık, enfloenza, ve hattâ zatürrieye yol açtıkları, iltihab yapan diş etlerile köklerinde mide humması, apandisit, nevrasteni, sıtma ve romatizma yaptığı fennen anlaşılmıştır. Temiz ağız ve sağlam dişler umumî vücut sağlığının en birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh dişlerinizi her gün -lâakal 3 defa- (Radyolin) diş macunile fırçalıyarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz ve etmelisiniz. Bu suretle mikropları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz.

RADYOLİN

Bütün tehlikelere karşı sıhhatinizi korur.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.